Nr 39.

Ankom till riksdagens kansli den 17 maj 1944 kl. 12 m.

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om krigskonjunkturskatt för år 1944, m. m., jämte i ämnet väckta motioner.

I en den 17 mars 1944 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 242, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogade förslag till

1) förordning om krigskonjunkturskatt för år 1944, samt

2) förordning med särskilda bestämmelser beträffande taxering för inkomst år 1945 av ersättning på grund av försäkring för förlust av fartyg eller köpeskilling vid avyttring av fartyg.

Beträffande författningsförslagens lydelse hänvisas till utskottets hemställan.

Till utskottets behandling ha överlämnats följande i anledning av propositionen väckta motioner, nämligen:

a) de likalydande motionerna nr 324 i första kammaren av herr *Holmström* och nr 514 i andra kammaren av herrar *Henriksson* och *Lundberg* i Hälsingborg, vari hemställts, att riksdagen måtte besluta ändrad lydelse av det föreliggande förslaget till förordning om krigskonjunkturskatt i huvudsaklig överensstämmelse med vid motionerna fogat utkast till författningstext, vilket utkast innehöll följande från propositionen avvikande bestämmelser:

4 §.

6 mom. Utjämningsavdrag fastställes för varje förvärvskälla för sig,

såvitt den skattskyldige är fysisk person, till *tjugu* procent av jämförelseinkomsten, och

såvitt den skattskyldige är juridisk person, om jämförelseinkomsten ej överstiger 50 000 kronor, till *tjugu* procent av denna, och, om jämförelseinkomsten är högre, till *tjugu* procent av den del av jämförelseinkomsten, som ej överstiger tolv procent av genomsnittligt eget kapital i förvärvskällan under andra förkrigsinkomståret — eller, såvitt angår skattskyldig som börjat bedriva ifrågavarande rörelse först efter andra förkrigsinkomstårets utgång, under första verksamhetsåret — men minst *10 000* kronor,

dock för såväl fysisk som juridisk person till minst *tjugu* procent av den merinkomst av förvärvskällan som återstår efter tillämpning av 4 mom.

7 §.

2 mom. Det fastställes i vad mån den uppskattade merinkomsten av annan fastighet med sannolikhet kan anses hava berott på förhållanden som omförmälas i 1 §. Det sålunda fastställda beloppet minskat med utjämningsavdrag som i 3 § sista stycket sägs, utgörande *tjugu* procent av jämförelseinkomsten, upptages såsom *taxerad merinkomst.*

(Se vidare anvisningarna.)

8 §.

Beträffande under — — — för handen.

Såsom taxerad merinkomst skall dock i intet fall upptagas högre belopp än det, varmed inkomst av tjänst och av tillfällig förvärvsverksamhet, med undantag av realisationsvinst och lotterivinst samt belopp som erhållits genom restitution av allmänna skatter, för beskattningsåret överstiger motsvarande jämförelseinkomst med tillägg av ett belopp svarande mot utjämningsavdrag som i 3 § sista stycket sägs, utgörande *tjugu* procent av jämförelseinkomsten.

(Se vidare anvisningarna.)

9 §.

Beträffande realisationsvinst vid icke yrkesmässig avyttring av fast eller lös egendom skall prövas i vad mån den kan antagas hava berott på värdeökning uppkommen efter utgången av augusti 1939, med rätt för den skattskyldige att med bärande sannolikhetsskäl ådagalägga att vinsten skulle hava uppkommit oberoende av förhållanden som omförmälas i 1 §. Det sålunda framkomna beloppet, minskat med avdrag som stadgas i andra stycket samt med utjämningsavdrag som i 3 § sista stycket sägs, utgörande *tjugu* procent av beloppet, upptages såsom *taxerad merinkomst.*

Vid fastställande — — — skäligt belopp.

Anvisningar

till 4 §.

4. Vid uppskattning — — — synes skäligt.

f) Avdrag för — — — särskilda förhållanden. Avdrag för kostnad för pensionering av anställda eller annat likartat ändamål med belopp överstigande medeltalet av liknande avdrag för förkrigsinkomståren medgives, *utom i fall varom i nästa stycke förmäles,* allenast i den mån kostnadsökningen kan anses erforderlig för normal årsavsättning på grund av ökade verkliga förpliktelser eller dylikt förhållande. Har sådan förpliktelse ingåtts efter utgången av augusti 1939, iakttages, *dels* att avdrag ej medgives i den mån med kostnaden avses att åt någon bereda högre pension än dubbla det belopp som angives i 9 § tredje stycket lagen den 18 juni 1937 om aktiebolags pensions- och andra personalstiftelser, i förekommande fall förenad med s. k. kapitalunderstöd å högst 4 000 kronor, *dels* att avdrag för s. k. övergångskostnad ej medgives med mera än en tiondel av hela det belopp av sådan kostnad som härrör av den ökade förpliktelsen i den mån den ej avser högre pensioner än nyss sagts, *dels ock* att i regel avdrag ej medgives med högre belopp än i medeltal 4 000 kronor för en var av de befattningshavare som pensioneringen avser.

Aktiebolag, som vid taxeringen till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt åtnjutit avdrag för avsättning till stiftelse för pensionering av anställda med högre belopp än det, för vilket avdrag, enligt vad nyss sagts, är medgivet,

må dock åtnjuta ytterligare avdrag för vad sålunda blivit till stiftelsen avsatt, under förutsättning, att stiftelsen, efter det avsättningen skett, förvärvat av svenska staten utfärdade obligationer för belopp, icke understigande det, för vilket avdrag enligt detta stycke yrkas, samt stiftelsen avgivit förklaring att icke avyttra eller belåna nämnda obligationer, förrän Kungl. Maj:t därtill lämnat tillstånd. Härvid skall dock iakttagas, att avdrag, som här avses, endast må medgivas, då det befinnes uppenbart, att ifrågavarande till stiftelsen avsatta medel icke till någon del kunna komma bolagets aktieägare tillgodo eller eljest användas för annat än avsett ändamål, samt att avdraget enligt detta stycke icke må överstiga ett belopp, motsvarande 500 kronor för en var av de befattningshavare pensioneringen avser, och ej heller uppgå till högre belopp än att enligt försäkringstekniska grunder beräknad brist i stiftelsens fonder därigenom täckes.

Avyttras eller belånas ifrågavarande obligationer i strid mot avgivna förklaringar, skall den skattskyldige genom efterbeskattning påföras krigskonjunkturskatt för det avsatta beloppet eller del därav så ock utgiva ränta; och skola därvid i förordningen den 12 juni 1942 om rätt att vid taxering till kommunal inkomstskatt samt statlig inkomst- och förmögenhetsskatt åtnjuta avdrag för avsättning till investeringsfond samt i 37 § meddelade bestämmelser i tillämpliga delar gälla.

g) Har skattskyldig — — — här nedan.

till 5 §.

5. Såsom taxerad merinkomst av jordbruk skall, där ej utredning som avses i nästa punkt förebringas, upptagas den uppskattade merinkomsten med avräkning av dels ett belopp utgörande tio procent av den uppskattade merinkomsten, avsett att täcka av kriget förorsakad värdeminskning genom försämrad hävd med mera, dels ock ett belopp svarande mot utjämningsavdrag som i 3 § sista stycket sägs, utgörande *tjugu* procent av jämförelseinkomsten.

6. Skattskyldig — — — avses i 1 §.

Kompensation för förhållanden som avses i 3 § sista stycket skall vid utredning enligt denna punkt beräknas till *tjugu* procent av den vinst, som skulle hava uppkommit, därest avyttring eller uttag till egen rörelse av jordbruksprodukter av samma slag som under beskattningsåret ägt rum under förkrigsinkomståren.

Prisstegring utöver — — — merinkomstens fastställande.

till 6 §.

2. För beräkning — — — olika produkter.

Kompensation för förhållanden som avses i 3 § sista stycket beräknas till *tjugu* procent av den vinst, som skulle hava uppkommit, därest avyttring eller uttag för förädling eller förbrukning i egen rörelse av skogsprodukter av samma slag som under beskattningsåret ägt rum under förkrigsinkomståren.

Från det — — — kunnat påräknas.

4. I fall, då växande skog avyttrats i samband med avyttring av marken, beräknas nettointäkt av skogsbruk enligt denna förordning så att från den för skogen erhållna köpeskillingen avdrag göras dels med ett belopp, svarande mot den växande skogens uppskattade värde vid utgången av augusti 1939 eller, om skogens för ägaren gällande ingångsvärde var större, detta värde, dels för de i samband med avyttringen uppkomna kostnaderna i den mån de belöpa på skogen. Den sålunda beräknade nettointäkten av skogsbruk, minskad med utjämningsavdrag som i 3 § sista stycket sägs, utgörande *tjugu* pro-

cent å nettointäkten, upptages såsom taxerad merinkomst å avyttringen av den växande skogen. Vid uppskattning av värdet å den växande skogen vid utgången av augusti 1939 iakttages, att bevisning rörande dess storlek i regel ej kan åläggas den skattskyldige. Värdeökningen å den växande skogen sedan nämnda tidpunkt må följaktligen ej beräknas till högre belopp än som finnes med sannolikhet svara mot utvecklingen av den allmänna fastighetsmarknaden beträffande skogsegendomar å orten.

till 7 §.

1. Beträffande inkomst av annan fastighet kan det i regel antagas, att *taxerad inkomst* bör upptagas allenast i fall där bruttointäkterna under beskattningsåret i jämförelse med förkrigsinkomståren ökats på grund av uthyrningsmöjligheter, som under normala förhållanden ej plägat vara för handen men under beskattningsåret kunnat utnyttjas, och som kunna med sannolikhet antagas hava haft sitt upphov i det av krigstillståndet framkallade läget. Taxering företages därför i regel allenast därest nu angivna förutsättningar synas vara för handen. Tillika iakttages att medgivande av utjämningsavdrag med *tjugu* procent å jämförelseinkomsten påverkar den taxerade merinkomstens storlek.

till 10 §.

3. Beträffande avdrag för inkomstminskning under de beskattningsår, 1941—1943 års taxeringar till krigskonjunkturskatt avsågo, iakttages, att sådant avdrag skall medgivas från den merinkomst, som återstår sedan det i 10 § 1 mom. omförmälda avdraget för inkomstminskning i förekommande fall gjorts. Vid bedömande av inkomstminskningens storlek och övriga med avdragsrätten sammanhängande frågor skola de vid nämnda taxeringar gällande föreskrifterna äga tillämpning. Därvid märkes, att fråga kan vara antingen om sådan inkomstminskning, som vid 1941—1943 års taxeringar skulle avdragas innan taxerad merinkomst av visst slag fastställdes, eller om sådan inkomstminskning som fick avdragas enligt 10 § i förordningarna om krigskonjunkturskatt för åren 1941—1943. Avdrag medgives endast i den mån inkomstminskningen kan anses hava berott på förhållanden som omförmälas i 1 §, under iakttagande tillika att avdrag för inkomstminskning å annan fastighet må medgivas allenast från taxerad merinkomst å samma förvärvskälla under beskattningsåret. Vid beräkning av inkomstminskning å viss förvärvskälla under de beskattningsår som 1942 och 1943 års taxeringar avsågo *skall* vid tillämpning av 10 § 2 mom. hänsyn tagas till å förvärvskällan belöpande utjämningsavdrag. Vid bestämmande huruvida avdrag skall anses hava kunnat utnyttjas vid tidigare års taxeringar skall bortses från det i 10 § omförmälda avdraget å 3 000 kronor.

Inkomstminskning å — — — taxerade merinkomster.

b) de likalydande motionerna nr 325 i första kammaren av herr *Gustavson* m. fl. och nr 515 i andra kammaren av herr *Johansson* i Öckerö m. fl., vari hemställts, »att riksdagen måtte besluta sådan ändring i Kungl. Maj:ts förslag till förordning om krigskonjunkturskatt att skattskyldig som haft sin huvudsakliga inkomst av havsfiske helt befrias från erläggande av sådan skatt».

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för de i motionerna framställda yrkandena, får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionerna.

Krigskonjunkturskatt har utgått för åren 1940—1943. Genom proposition den 1 augusti 1940, nr 2, förelade Kungl. Maj:t riksdagen förslag till förordning om krigskonjunkturskatt för år 1940, m. m. Förslaget blev i huvudsak bifallet av riksdagen och den 19 augusti 1940 utfärdades i överensstämmelse med riksdagens beslut förordning om krigskonjunkturskatt för år 1940 (SFS 1940 nr 764). Vidare förelade Kungl. Maj:t riksdagen genom proposition den 7 mars 1941, nr 173, förslag till förordning om krigskonjunkturskatt för år 1941, m. m. Även detta förslag bifölls i huvudsak av riksdagen och den 30 maj 1941 utfärdades i överensstämmelse med riksdagens beslut förordning om krigskonjunkturskatt för år 1941 (SFS 1941 nr 359). Genom proposition den 15 maj 1942, nr 287, förelade Kungl. Maj:t riksdagen förslag till förordning om krigskonjunkturskatt för år 1942, m. m., som likaledes i huvudsak bifölls av riksdagen. Den 19 juni 1942 utfärdades i överensstämmelse med riksdagens beslut förordning om krigskonjunkturskatt för år 1942 (SFS 1942 nr 409). Slutligen förelade Kungl. Maj:t riksdagen genom proposition den 9 april 1943, nr 193, förslag till förordning om krigskonjunkturskatt för år 1943, m. m. Även detta förslag bifölls i huvudsak av riksdagen och den 17 juni 1943 utfärdades i överensstämmelse med riksdagens beslut förordning om krigskonjunkturskatt för år 1943 (SFS 1943 nr 399). Samma dag utfärdades *dels* förordning med särskilda bestämmelser beträffande taxering för inkomst år 1944 av ersättning på grund av försäkring för förlust av fartyg eller köpeskilling vid avyttring av fartyg (SFS 1943 nr 400), *dels* kungörelse med vissa tillämpningsföreskrifter till förordningen om krigskonjunkturskatt för år 1943 (SFS 1943 nr 401), *dels* kungörelse angående fastställelse av vissa formulär till blanketter för deklaration till ledning för taxering till krigskonjunkturskatt år 1943 m. m. (SFS 1943 nr 565), varjämte i brev till statskontoret (SFS 1943 nr 620) fastställdes vissa andra formulär för taxering till krigskonjunkturskatt. Därjämte utfärdades *dels* den 30 juni 1943 kungörelse med föreskrifter rörande provisorisk påföring av krigskonjunkturskatt för år 1943 (SFS 1943 nr 582) ävensom kungörelse angående fastställelse av visst ytterligare formulär för taxering till krigskonjunkturskatt (SFS 1943 nr 584), *dels ock* den 8 juli 1943 kungörelse med vissa föreskrifter rörande beräkning av taxerad merinkomst av jordbruk och skogsbruk enligt förordningen om krigskonjunkturskatt för år 1943 (SFS 1943 nr 585).

Inom finansdepartementets skatteberedning har utarbetats en promemoria rörande krigskonjunkturskatt för år 1944 med tillhörande författningsförslag, vilken sistnämnda handling såsom bilaga fogats vid propositionen.

Efter remiss ha yttranden över nämnda promemoria och författningsförslag avgivits av kammarrätten, överståthållarämbetet och fyra länsstyrelser.

Från finansdepartementet har till utskottet överlämnats dels en skrivelse från *länsstyrelsen i Norrbottens län* dels ock en framställning från *Sveriges fartygsbefälsförening*.

I berörda skrivelse har länsstyrelsen i Norrbottens län anfört, att länsstyrelsen under år 1943 för arméförvaltningens räkning utbetalt ersättning

till ett sextiotal markägare i länet för upplåtande enligt allmänna förfogandelagen till kronan för försvarsändamål av mark för avröjning genom kronans försorg av därå växande skog. Åtgärden avsåge ej överlåtelse till kronan av äganderätten till marken. Högsta till en och samma markägare utgående ersättning hade utgjort 15 390 kronor. Ersättningsbeloppen torde för markägarna utgöra vid inkomsttaxeringen skattepliktiga intäkter och fölle i allmänhet helt och hållet under intäkt av skogsbruk. Enligt den föreliggande propositionen skulle inkomst av ifrågavarande slag kunna bliva föremål för taxering till krigskonjunkturskatt för år 1944. Emellertid syntes samma skäl föreligga att vid nämnda taxering bortse från ifrågavarande intäkt som vid de i punkt 6 av anvisningarna till 6 § i författningsförslaget omförmälda fall, då växande skog avyttrats i samband med avyttring av marken.

Sveriges fartygsbefälsförening har i sin ovannämnda framställning hemställt om åtgärder till förhindrande av att fartygsbefälhavare bliva taxerade till krigskonjunkturskatt för belopp, som äro att hänföra till inkomst av tjänst. Till stöd för denna hemställan har anförts bland annat följande. Numera tillämpades allmänt månadslönesystem vid avlöning av befälhavare å fartyg. Lönen utginge med efter fartygets storlek, trade m. m. varierande belopp. Inom vissa rederier vore avlöningsförhållandena emellertid så reglerade, att befälhavare erhölle viss med lägre belopp utgående fast månadslön jämte kaplake på fartygets inseglade bruttofrakt eller tantiem på rederiets nettovinst. I båda dessa fall rörde det sig om inkomst av tjänst. I den mån inkomsten i form av kaplake eller tantiem under krigsåren vuxit i förhållande till förkrigsinkomståren hade denna del av inkomsten ansetts utgöra skattepliktig inkomst enligt förordningen om krigskonjunkturskatt, medan däremot månadslöneinkomst ginge fri från dylik beskattning. I regel överstege avlöningsförmånerna för kaplake- eller tantiemavlönade befälhavare ej vad andra befälhavare i motsvarande ställning uppbure i form av fast lön, indextillägg och andra förekommande tillägg av skilda slag. De kaplake- eller tantiemavlönade befälhavarnas ställning i beskattningsavseende vore emellertid ofördelaktig icke endast såtillvida, att de underkastades krigskonjunkturbeskattning å inkomst av tjänst. Enär den fasta lönen i allmänhet vore låg för nämnda befälhavare, bleve det därå utgående indexberäknade dyrtidstillägget väsentligt mindre än för befälhavare med endast fast lön. Detsamma bleve fallet beträffande krigsriskersättning, som jämväl beräknades å den fasta lönen. Sistnämnda förhållande medförde för kaplake- eller tantiemavlönade befälhavare, att de icke komme i åtnjutande av skattelindring å krigsriskersättning enligt förordningen den 30 juni 1943 i samma utsträckning som de sjömän, för vilka denna ersättning beräknades å hela hyran. Oförmånligt vid beskattningen inverkade slutligen även det förhållandet, att till befälhavare utgående gratifikationer, vilka kunde uppgå till relativt stora belopp, bleve underkastade krigskonjunkturskatt. På grund av vissa överenskommelser med Sveriges redareförening om storleken av befälhavares inkomst utbetalades gratifikationer ej sällan till befälhavare såsom utfyllnad i eljest intjänt lön.

Beträffande vad departementschefen anfört till stöd för de i propositionen framlagda förslagen tillåter sig utskottet hänvisa till ovannämnda statsrådsprotokoll (s. 53—71).

I de likalydande motionerna I: 324 och II: 514 har anförts, att vad som yttrats i de vid 1943 års riksdag väckta likalydande motionerna I: 248 och II: 359 angående krigskonjunkturskattens berättigande i dess föreslagna utformning i än högre grad gällde innevarande år. En beskattning, enligt vilken den skattskyldiges inkomstförhållanden åren 1937 och 1938 lades till grund för skatteplikt, ledde år 1944 till än orimligare resultat än nästförflutna år, och presumtionen att den i förhållande till förkrigsinkomståren uppkomna merinkomsten haft karaktär av krigsvinst framstode som alltmer verklighetsfrämmande. Om krigskonjunkturskatten likväl ansåges böra bibehållas, vore det angeläget att den utformades så, att dess för de skattskyldiga obilliga och för det allmänna skadliga verkningar i möjligaste mån mildrades. I 1942 års proposition angående krigskonjunkturskatt hade chefen för finansdepartementet motiverat förslaget om införande av utjämningsavdrag därmed att det icke kunde bestridas, att då en merinkomstbeskattning i allmänhet motiverades med att viss förändring ägt rum i en rådande inkomstfördelning, motiven för densamma försvagades ju längre tid som förflöte från den tidpunkt, då förändringen skedde. Sedan uttalandet gjordes hade ytterligare två år förflutit från krigsutbrottet. Den tankegång, varåt departementschefen år 1942 givit uttryck, ledde därför ofrånkomligen till att utjämningsavdraget nu borde höjas. 1943 års bevillningsutskott hade emellertid avvisat det i ovannämnda vid samma års riksdag väckta motioner framställda yrkandet om avdragets höjning under anförande att en ökning av den skattelättnad, som blivit en följd av de år 1942 antagna bestämmelserna om utjämningsavdrag, svårligen kunde förenas med grunderna för det allmänna prisstopp, som tillämpats sedan hösten samma år. Motionärerna kunde emellertid icke finna, att prisstoppets införande förringat bärkraften i departementschefens ovanberörda motivering. För övrigt vore det här icke fråga om medgivande av någon skattelättnad utan allenast om åstadkommande av ökat skydd mot orättmätig beskattning av fiktiva vinster och om skäligt hänsyntagande till att felkällorna vid taxeringen automatiskt bleve större ju mer man avlägsnade sig från förkrigsinkomståren. Icke minst på grund av att under senare delen av år 1942 lönetillägget med hänsyn till penningvärdeförsämringen bestämdes att utgå efter 20,7 procent ansåge motionärerna vad utskottet anfört i allt fall icke utgöra skäl för lägre avdrag än efter 20 procent. En höjning till minst sistnämnda procentsats borde därför vidtagas. Vid medgivande av avdrag för inkomstminskning å viss förvärvskälla under beskattningsår, som 1942 och 1943 års taxeringar avsåge, borde jämväl hänsyn tagas till å förvärvskällan belöpande utjämningsavdrag. Motionärerna ha vidare yrkat utvidgad avdragsrätt för avsättning till pensionsstiftelser. Tämligen undantagslöst förelåge betydande brister i pensionsfonderna, då ju lagstiftningen rörande pensionsstiftelser tillkommit så sent som år 1937.

Givetvis kunde större avsättningar till dylika stiftelser påräknas under högkonjunktur än under normala förhållanden. Om de företag, vars vinster gynnsamt påverkats av krigskonjunkturen, genom krigskonjunkturbeskattningen förhindrades att uppbringa pensionsfonderna till sådan storlek, som erfordrades för beredande av någorlunda tillfredsställande pensionsförmåner, måste befaras att förhoppningarna om pensionsfrågans lösning inom rimlig tid icke bleve förverkligade.

I de likalydande motionerna I: 325 och II: 515 har anförts, att det i propositionen föreslagna skattefria avdraget å 2 000 kronor för skattskyldig, som haft sin huvudsakliga försörjning av havsfiske, i princip innebure ett erkännande av att det krigskonjunkturbetonade i havsfiskarenas yrke neutraliserades av att dessa yrkesutövare finge vidkännas ökade olycksrisker. Motionärerna ifrågasatte även om man beträffande havsfiske kunde tala om krigskonjunktur i vanlig bemärkelse. Den jämförelse med tidigare inkomst, som förordningen räknade med, kunde icke bliva fullt rättvis, enär fångstutbytet alltid varit underkastat fluktuationer, som stundom varit synnerligen våldsamma och som icke kunnat tillskrivas något orsakssammanhang med kriget. Ej endast prisstegringen utan även fångsternas storlek hade inverkat på inkomstbeloppen. I många fall hade inkomstökning haft sin grund i förbättrade båtar och fångstredskap.

Utskottets yttrande.

Vid behandlingen av förevarande proposition och de i anledning av densamma väckta motionerna har inom utskottet ifrågasatts, huruvida icke skäl numera förefinnas att vidtaga åtgärder för krigskonjunkturskattens avveckling. Utskottet har därvid funnit den principiella grunden för krigskonjunkturskatten, nämligen att genom en särbeskattning av merinkomster, som kunna antagas ha uppkommit såsom en följd av kriget, i någon mån utjämna inträdda förskjutningar i inkomstfördelningen, alltjämt äga sin fulla giltighet. Emellertid har utskottet icke kunnat undgå att fästa avseende vid svårigheterna att utforma och tillämpa hithörande bestämmelser på sådant sätt, att allenast vinster, som bero på kriget, komma att träffas av krigskonjunkturskatten. Det kan ej heller bortses ifrån att, då merinkomstbeskattningen motiveras med att en viss förskjutning ägt rum i en rådande inkomstfördelning, motiven för densamma försvagas ju längre tid som förflyter från den tidpunkt, då förändringen skedde. Även andra olägenheter kunna uppkomma genom krigskonjunkturskatten. Utskottet har emellertid icke ansett sig kunna förorda, att åtgärder redan nu vidtagas för en avveckling av denna skatt. De skäl av folkpsykologisk art, som bidrogo till krigskonjunkturskattens införande, kvarstå alltjämt och kunna även sägas ha vunnit i styrka genom uttagandet av konsumtionsskatter av olika slag, mot vilka vägande invändningar kunna resas. Härtill kommer, att, ehuru intäkterna av denna skatt

icke äro av avgörande betydelse, i nuvarande statsfinansiella läge ett avstående från möjligheten att erhålla sådana intäkter måste noggrant övervägas, innan en avveckling av skatten kan ifrågakomma. Utskottet förutsätter nämligen, att den minskning av skatteintäkterna, som komme att uppstå genom krigskonjunkturskattens snara avskaffande, måste på ett eller annat sätt täckas genom höjning av andra skatter.

Ehuru utskottet sålunda icke finner sig kunna förorda, att åtgärder redan nu vidtagas för en avveckling av krigskonjunkturskatten, synes det dock utskottet förtjäna tagas under närmare övervägande, vid vilken tidpunkt och under vilka betingelser en avveckling av denna skatteform kan anses möjlig att genomföra.

Med hänsyn till vad sålunda anförts, finner sig utskottet under förhandenvarande omständigheter böra ansluta sig till det i propositionen framlagda förslaget om krigskonjunkturskattens bibehållande för innevarande år och tillstyrker följaktligen i princip detta förslag.

Förslaget till förordning om krigskonjunkturskatt för år 1944 innebär icke några principiella avvikelser från de för år 1943 gällande bestämmelserna i ämnet utan endast vissa smärre jämkningar i samma bestämmelser. Vidkommande förslagets detaljer får utskottet anföra följande.

Bestämmelserna angående utjämningsavdraget ha i propositionen avfattats i överensstämmelse med motsvarande föreskrifter i 1943 års förordning. Utjämningsavdraget, vilket första gången infördes i 1942 års förordning om krigskonjunkturskatt, utgör sålunda 15 procent, som i regel beräknas å jämförelseinkomsten. Vid medgivande av avdrag för inkomstminskning å viss förvärvskälla under de beskattningsår, som 1942 och 1943 års taxeringar avsågo, får hänsyn icke tagas till å förvärvskällan belöpande utjämningsavdrag. I de likalydande motionerna I: 324 och II: 514 har yrkats, att utjämningsavdraget måtte höjas till 20 procent samt att vid medgivande av avdrag för inkomstminskning under ovannämnda beskattningsår hänsyn skall tagas till å förvärvskällan belöpande utjämningsavdrag.

Redan i avgivna remissyttranden över förslaget till förordning om krigskonjunkturskatt för år 1943 framställdes krav på höjning av utjämningsavdraget och rätt att vid beräkning av inkomstminskning för år 1942, som utnyttjades för kvittning, tillgodonjuta utjämningsavdrag jämväl för detta år. Departementschefen anförde i anledning härav i propositionen nr 193 till 1943 års riksdag, att det år 1942 medgivna utjämningsavdraget enligt vad taxeringarna gåve vid handen avsevärt reducerat skattens belopp och inneburit en mycket betydande lättnad för de skattskyldiga. Att taga ett ytterligare steg i samma riktning fann departementschefen bland annat med hänsyn till penningpolitiska synpunkter uteslutet. Dessa synpunkter utgjorde enligt departementschefens uppfattning också ett avgörande skäl emot förslaget att tillgodoräkna de skattskyldiga utjämningsavdrag även vid beräkning av inkomstminskning för år 1942. Vid behandlingen av nämnda proposition vid 1943 års riksdag, där i väckta motioner framställdes yrkanden av samma innebörd som i de nu föreliggande motionerna, anslöt sig bevillningsutskottet

till departementschefens ståndpunkt samt tillade, att en ökning av den skattelättnad, som blivit en följd av bestämmelserna om utjämningsavdrag, svårligen syntes kunna förenas med grunderna för det allmänna prisstopp, som tillämpats sedan hösten 1942.

Då de vid 1943 års riksdag av departementschefen och bevillningsutskottet anförda skälen mot en höjning av utjämningsavdraget och mot hänsyntagandet till sådant avdrag vid beräknandet av avdrag för inkomstminskning för tidigare beskattningsår enligt utskottets mening även nu äga giltighet, finner sig utskottet icke kunna tillstyrka bifall till det i nu föreliggande motioner framställda yrkandet i ifrågavarande hänseende.

Enligt punkt 4 f) andra stycket av anvisningarna till 4 § skall avdrag för pensionering av anställda eller annat likartat ändamål — utöver medeltalet av liknande avdrag för förkrigsinkomståren — vara medgivet i den mån kostnadsökningen kan anses erforderlig för normal årsavsättning på grund av ökade verkliga förpliktelser eller dylikt förhållande, varvid särskilda regler meddelats rörande beräkningen av sådant avdrag. Förslaget överensstämmer härutinnan med motsvarande bestämmelser i 1942 och 1943 års krigskonjunkturskatteförordningar. I de likalydande motionerna I: 324 och II: 514 har yrkats viss utvidgning av förevarande avdragsrätt. Liknande yrkanden framställdes jämväl i motioner vid 1943 års riksdag. Samma års bevillningsutskott, som avstyrkte sistnämnda motioner i angivet hänseende, yttrade därvid bland annat, att utskottet till fullo uppskattade de motiv, som låge bakom detta yrkande, men att samma synpunkt anlagts redan vid utformningen av gällande bestämmelser, i det att dessa medgåve, förutom avdrag svarande mot förkrigskostnaden, dels avdrag för nytillkommande årskostnad vid verklig pensionsförpliktelse, dels därutöver $^1/_{10}$ av den s. k. övergångskostnaden, d. v. s. i huvudsak vad som vanligen brukade benämnas retroaktivavgift. Utskottet framhöll även, att sist berörda medgivande måste betraktas såsom innefattande en av sociala skäl lämnad eftergift, vilken enligt grunderna för krigskonjunkturbeskattningen eljest icke bort medgivas.

Under hänvisning till vad 1943 års bevillningsutskott sålunda anfört får utskottet, som icke finner anledning föreligga till förändrat ställningstagande till ifrågavarande spörsmål, avstyrka de föreliggande motionerna jämväl i nu angivet hänseende.

I det i propositionen framlagda förslaget har intagits en bestämmelse om viss skattelättnad beträffande inkomst av havsfiske, vilken bestämmelse är en nyhet i jämförelse med 1943 års förordning. Sålunda föreskrives i 10 § 1 mom. fjärde stycket i förslaget till krigskonjunkturskatteförordning, att skattskyldig, som haft sin huvudsakliga försörjning av havsfiske, äger från merinkomsten av rörelse, utöver sedvanligt avdrag å 3 000 kronor, tillgodonjuta ett ytterligare avdrag å 2 000 kronor. I de likalydande motionerna I: 325 och II: 515 har yrkats att skattskyldig, som haft sin huvudsakliga inkomst av havsfiske, måtte helt befrias från erläggande av krigskonjunkturskatt. Med anledning härav får utskottet erinra om att jämlikt punkt 3 tredje stycket av anvisningarna till 4 § jämförelseinkomsten för ifrågavarande yr-

kesutövare ej får bestämmas till lägre belopp än 3 000 kronor. Enligt i propositionen lämnad uppgift ha emellertid, såvitt angår fiske vid västkusten, beskattningsnämnderna vid tillämpning av tidigare krigskonjunkturskatteförordningar medgivit, att inkomst av manslott skulle vid jämförelseinkomstens fastställande upptagas till lägst 4 000 kronor. Vidare har Kungl. Maj:t genom kungörelse den 24 september 1943 (nr 700) med stöd av 4 § 5 mom. i 1943 års krigskonjunkturskatteförordning förordnat, att av den jämlikt nämnda förordning uppskattade merinkomsten av yrkesmässigt bedrivet fiske endast 70 procent skulle, därest ej annat ådagalades, antagas ha berott på förhållanden som föranletts av kriget. Departementschefen har i propositionen förutsatt, att jämväl innevarande år bestämmelser skulle utfärdas angående huru stor del av den uppskattade merinkomsten av fiske, som skall antagas ha berott på krigsförhållandena.

På grund av vad sålunda anförts finner utskottet behovet av skattelättnad vid ifrågavarande beskattning för inkomst av havsfiske vara i erforderlig utsträckning tillgodosett genom det i propositionen framlagda förslaget. Utskottet anser sig fördenskull icke kunna förorda bifall till det i ovannämnda motioner framställda yrkandet.

Enligt 2 § 1 mom. i förslaget till krigskonjunkturskatteförordning är — liksom i 1943 års förordning — efter utgången av augusti 1939 uppkommen inkomstökning, hänförlig till bland annat inkomst i form av tantiem, provision, gratifikation eller likartad inkomst av tjänst eller tillfällig förvärvsverksamhet, skattepliktig till krigskonjunkturskatt, därest inkomsten utgått från bland annat rörelse. Sveriges fartygsbefälsförening har i en till utskottet överlämnad framställning anfört, att det numera allmänt tillämpade avlöningssystemet för fartygsbefälhavare vore fast månadslön men att i vissa rederier befälhavare erhölle viss lägre fast lön och därutöver kaplake på fartygets inseglade bruttofrakt eller tantiem på rederiets nettovinst. Stundom utginge till befälhavare, förutom fast lön, gratifikation såsom utfyllnad till lönen. Föreningen har i anslutning härtill framhållit, att i sådana fall, då i avlöningsförmånerna inginge kaplake, tantiem eller gratifikation, vederbörande befälhavare komme i en missgynnad ställning i beskattningshänseende i jämförelse med en befälhavare, som åtnjöte endast fast lön å motsvarande belopp, bland annat såtillvida, att kaplake, tantiem och gratifikation vore underkastade skatteplikt till krigskonjunkturskatt, medan däremot fast lön vore fritagen från skatteplikt till sådan skatt. För vinnande av större likformighet i beskattningshänseende beträffande de olika avlöningsförmåner, som utgå till fartygsbefälhavare, har föreningen fördenskull hemställt, att fartygsbefälhavare icke måtte beskattas till krigskonjunkturskatt för belopp, som vore att hänföra till inkomst av tjänst.

Utskottet får i anledning av berörda framställning anföra, att det ur principiell synpunkt måste anses vara mindre lämpligt att från skattskyldighet undantaga en viss kategori av skattskyldiga. Genom vad av föreningen yttrats till stöd för denna framställning har utskottet emellertid bibringats den uppfattningen, att ett beträdande av denna väg i förevarande fall kan anses moti-

verat. Den omständigheten, att avlöningsförhållandena äro olika för befattningshavare i eljest likartad ställning, synes nämligen icke böra medföra, att vissa sådana befattningshavare äro underkastade krigskonjunkturskatt, medan andra däremot äro befriade härifrån. Härtill kommer, att i skatteberedningens promemoria angående krigskonjunkturskatt för år 1941 uttalats, att sjöfolks löneökning icke borde drabbas av krigskonjunkturskatt, mot vilket uttalande departementschefen icke synes ha framställt någon erinran. Vid beskattningsreglernas utformning i ifrågavarande hänseende synes emellertid ha förbisetts, att vissa avlöningsformer för sjöfolk kommit att bliva indragna under beskattningen. Utskottet har fördenskull ansett sig böra förorda, att i 2 § 2 mom. intages en bestämmelse av innehåll, att den som är anställd såsom befälhavare å eller tillhör besättningen på handelsfartyg skall undantagas från skattskyldighet till krigskonjunkturskatt, såvitt angår inkomst av sådan anställning.

I punkt 4 av anvisningarna till 9 § föreskrives, att om fastighet tagits i anspråk genom expropriation eller eljest avyttrats under sådana förhållanden att tvångsförsäljning till det allmänna måste anses vara förhanden och det ej finnes uppenbart, att avyttringen skulle ägt rum även om tvång icke förelegat, skall den genom överlåtelsen uppkomna realisationsvinsten icke anses ha berott på krigsförhållandena. Vidare föreskrives i punkt 6 av anvisningarna till 6 §, att vad i punkt 4 av anvisningarna till 9 § stadgas skall äga motsvarande tillämpning i fall där växande skog avyttrats i samband med avyttring av marken och intäkten å avyttringen är att hänföra till inkomst av skogsbruk. Länsstyrelsen i Norrbottens län har i en till utskottet överlämnad skrivelse meddelat, att länsstyrelsen under år 1943 till vissa markägare i länet utbetalt ersättning för upplåtande enligt allmänna förfogandelagen till kronan för försvarsändamål av mark för avröjning genom kronans försorg av därå växande skog, vilken åtgärd sålunda ej avsåge överlåtelse till kronan av äganderätten till marken. Enligt länsstyrelsens mening förelåge samma skäl att vid taxeringen till krigskonjunkturskatt bortse från intäkter av nu angivet slag som enligt punkt 6 av anvisningarna till 6 § i vissa fall gällde med avseende å intäkt av skogsbruk vid försäljning samtidigt av mark och därå växande skog.

I anledning av vad länsstyrelsen sålunda anfört får utskottet, som ansluter sig till länsstyrelsens uppfattning, föreslå intagande i punkt 6 av anvisningarna till 6 § av en föreskrift av innehåll, att, därest växande skog tagits i anspråk av kronan genom förfogande enligt allmänna förfogandelagen eller växande skog eljest avyttrats under sådana förhållanden att tvångsförsäljning till det allmänna måste anses vara för handen, vad i punkt 4 av anvisningarna till 9 § stadgas skall äga motsvarande tillämpning.

Utskottet föreslår vidare en mindre ändring av formell natur i punkt 3 första stycket av anvisningarna till 10 §, vilken ändring icke torde erfordra särskild motivering.

I övriga delar föranleder propositionen icke någon erinran från utskottets sida.

Utskottets hemställan.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen måtte, med förklarande att Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 242 icke kunnat av riksdagen oförändrad bifallas och med avslag å de likalydande motionerna I: 324 och II: 514 samt de likalydande motionerna I: 325 och II: 515,

1) antaga följande såsom *utskottets förslag* betecknade

(Kungl. Maj:ts förslag.)	*(Utskottets förslag.)*

Förslag
till
förordning om krigskonjunkturskatt för år 1944.

Härigenom förordnas som följer.

Inledande bestämmelse.

1 §.

För inkomstökning, som uppkommit efter utgången av augusti 1939 och kan antagas hava berott på förhållanden föranledda av pågående krig eller dessförinnan rådande krigskonjunktur, skall i den omfattning och på det sätt nedan stadgas för år 1944 erläggas krigskonjunkturskatt till staten.

Skattepliktig inkomstökning och skattskyldighet.

2 §.

1 mom. Skattepliktig enligt denna förordning är efter utgången av augusti 1939 uppkommen inkomstökning hänförlig till

a) inkomst av rörelse;

b) inkomst av jordbruk;

c) inkomst av skogsbruk;

d) inkomst av annan fastighet;

e) inkomst i form av tantiem, provision, gratifikation eller likartad inkomst av tjänst eller tillfällig förvärvsverksamhet, därest inkomsten utgått från rörelse, jordbruk eller skogsbruk, samt inkomst av tillfällig förvärvsverksamhet såsom uppfinnare eller av tillfälligt uppdrag ävensom annan jämförlig inkomst av tillfällig förvärvsverksamhet; samt

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

f) inkomst av icke yrkesmässig avyttring av fast eller lös egendom;

allt under förutsättning att inkomsten är skattepliktig enligt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt eller är av beskaffenhet som i nästa stycke sägs.

I inkomst av rörelse inräknas vid tillämpning av denna förordning intäkt genom avyttring av sådana för stadigvarande bruk i rörelsen avsedda maskiner eller andra inventarier, som icke vid beräkning av värdeminskningsavdrag enligt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt hänföras till byggnad, så ock ersättning på grund av försäkring av dylika tillgångar, även om intäkten eller ersättningen ej är skattepliktig enligt nämnda förordning eller intäkten enligt densamma hänföres till intäkt av tillfällig förvärvsverksamhet.

2 mom. Skattskyldig enligt denna förordning är envar fysisk eller juridisk person, vilken åtnjutit inkomstökning som avses i 1 mom., därest enligt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt den fysiska eller juridiska personen vid 1944 års taxering är skattskyldig för den inkomst, vartill inkomstökningen hänför sig, eller, såvitt angår intäkt eller ersättning varom sägs i 1 mom. andra stycket, för den inkomst, i vilken intäkten eller ersättningen inräknas.

Från skattskyldighet undantagas systembolag som avses i förordningen angående försäljning av rusdrycker, aktiebolaget vin- och spritcentralen samt aktiebolaget svenska tobaksmonopolet så ock annat aktiebolag, från vilket utdelningen i sin helhet tillfaller staten.

Från skattskyldighet undantages jämväl den som är anställd såsom befälhavare å eller tillhör besättningen på handelsfartyg, såvitt angår inkomst av sådan anställning.

Oskift dödsbo anses vid tillämpning av denna förordning vara fysisk person.

Taxerad merinkomst.

3 §.

Vid tillämpning av denna förordning skall uppskattning av inkomster ske

dels för det beskattningsår, för vilket taxering enligt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt av beskattningsnämnd i första instans verkställes under år 1944 *(beskattningsåret),*

dels, utom vad angår inkomst av skogsbruk samt av icke yrkesmässig avyttring av fast eller lös egendom, för ett vart av de två beskattningsår, som gått till ända närmast före den 1 september 1939 *(förkrigsinkomståren).*

Uppskattningen skall verkställas enligt bestämmelserna i förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt med sådana avvikelser, som erfordras för att åstadkomma likformighet i inkomstberäkningen för de olika åren, samt under iakttagande av i denna förordning meddelade särskilda föreskrifter.

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

Såsom grund för bestämmande av inkomstökning fastställes, där ej annat följer av särskilda bestämmelser i denna förordning, den på ett antaget *jämförelseår* belöpande *jämförelseinkomsten*. Där ej särskilda förhållanden till annat föranleda, skall såsom jämförelseinkomst upptagas medeltalet av inkomsterna för förkrigsinkomståren, dock under iakttagande att jämförelseinkomsten för fysisk person beträffande förvärvskälla, av vilken denne haft sin huvudsakliga försörjning, ej må bestämmas till lägre belopp än 3 000 kronor. Med ledning av den inkomstuppskattning varom nu stadgats fastställes, på sätt i 4—9 §§ närmare angives, *taxerad merinkomst* särskilt för en var av de inkomstgrupper, som angivas i 2 § 1 mom. första stycket a)—f).

Vid fastställande av den taxerade merinkomsten skall, i den omfattning som i denna förordning stadgas, genom särskilt *utjämningsavdrag* eller eljest i särskilt angiven ordning hänsyn tagas till höjning av den allmänna prisnivån och andra sådana ändringar av förhållandena från utgången av augusti 1939 till beskattningsårets slut, som ej beaktas genom eljest meddelade föreskrifter.

4 §.

1 mom. Beträffande *rörelse* skola inkomster för förkrigsinkomståren och beskattningsåret så ock jämförelseinkomsten uppskattas för varje förvärvskälla för sig.

Såsom särskild förvärvskälla i rörelse enligt denna förordning anses särskild förvärvskälla enligt kommunalskattelagen.

2 mom. Det belopp, varmed inkomsten för beskattningsåret av en till rörelse hänförlig förvärvskälla överstiger motsvarande jämförelseinkomst, med tillägg eller avdrag i förekommande fall för beräknad ränta å minskning eller ökning av eget kapital, utgör *uppskattad merinkomst* av förvärvskällan.

För varje förvärvskälla, för vilken uppskattad merinkomst fastställes, skall tillika på sätt i 4 och 5 mom. sägs fastställas, i vad mån denna kan antagas hava berott på förhållanden föranledda av pågående krig eller dessförinnan rådande krigskonjunktur.

Summan av de för samtliga till rörelse hänförliga förvärvskällor enligt andra stycket fastställda beloppen, minskad med de för samma förvärvskällor enligt 6 mom. beräknade utjämningsavdragen, skall, där ej fall som i 3 mom. avses är för handen, utgöra *taxerad merinkomst* av rörelse.

3 mom. Har skattskyldig, för vilken uppskattad merinkomst av till rörelse hänförlig förvärvskälla fastställes, haft annan till rörelse hänförlig förvärvskälla, beträffande vilken vid motsvarande tillämpning av bestämmelserna i 2 mom. första stycket underskott uppstår, skall för denna förvärvskälla *uppskattad inkomstminskning* till beloppet fastställas.

Tillika fastställes på sätt i 4 mom. sägs i vad mån den uppskattade inkomstminskningen kan antagas hava berott på förhållanden föranledda av pågående krig eller dessförinnan rådande krigskonjunktur.

Från det belopp, varmed merinkomst som i 2 mom. andra stycket sägs överstiger inkomstminskning som avses i andra stycket av detta mom. —

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

eller, om det belopp, varmed de sammanlagda uppskattade merinkomsterna överstiga de sammanlagda uppskattade inkomstminskningarna, är lägre, från detta belopp — avräknas de för samma förvärvskällor enligt 6 mom. beräknade utjämningsavdragen. Återstoden upptages i fall som i detta mom. avses såsom *taxerad merinkomst.*

4 mom. Kan skattskyldig visa, att i den uppskattade merinkomsten av viss förvärvskälla ingår belopp, varmed dold förkrigsreserv under beskattningsåret minskats, skall merinkomsten i motsvarande mån anses ej hava berott på förhållanden som omförmälas i 1 §. Såsom dold förkrigsreserv anses härvid belopp, varmed tillgångens verkliga värde vid utgången av augusti 1939 översteg dess i beskattningshänseende enligt denna förordning gällande värde vid nämnda tidpunkt.

I övrigt skall uppskattad merinkomst antagas hava berott på förhållanden som omförmälas i 1 §, där ej den skattskyldige med bärande sannolikhetsskäl ådagalägger, att inkomstökningen helt eller delvis skulle hava uppkommit oberoende av sådana förhållanden.

Uppskattad inkomstminskning skall antagas hava berott på förhållanden som omförmälas i 1 §, i den mån det ej framgår såsom sannolikt att inkomstminskningen ej berott på sådana förhållanden.

5 mom. Kungl. Maj:t äger, efter förslag av den i 32 § omförmälda centrala krigskonjunkturskattenämnden eller efter nämndens hörande, beträffande visst slag av rörelse bestämma särskild grund för fastställande huru stor del av uppskattad merinkomst skall, därest ej annat ådagalägges, antagas hava berott på förhållanden som omförmälas i 1 §.

6 mom. Utjämningsavdrag fastställes för varje förvärvskälla för sig,

såvitt den skattskyldige är fysisk person, till femton procent av jämförelseinkomsten, och

såvitt den skattskyldige är juridisk person, om jämförelseinkomsten ej överstiger 50 000 kronor, till femton procent av denna, och, om jämförelseinkomsten är högre, till femton procent av den del av jämförelseinkomsten, som ej överstiger tolv procent av genomsnittligt eget kapital i förvärvskällan under andra förkrigsinkomståret — eller, såvitt angår skattskyldig som börjat bedriva ifrågavarande rörelse först efter andra förkrigsinkomstårets utgång, under första verksamhetsåret — men minst 7 500 kronor,

dock för såväl fysisk som juridisk person till minst femton procent av den merinkomst av förvärvskällan som återstår efter tillämpning av 4 mom.

Om kostnadsutjämningsfond som avses i 16 § tages i anspråk under beskattningsåret, må utjämningsavdrag ej åtnjutas med högre belopp än den merinkomst, som skulle hava beräknats enligt 2 mom. andra stycket, därest sådan fond ej tagits i anspråk.

7 mom. Vad i 28 § 2 mom. kommunalskattelagen samt förordningen den 17 juni 1943 med särskilda bestämmelser beträffande taxering för inkomst år 1944 av ersättning på grund av försäkring för förlust av fartyg eller köpeskilling vid avyttring av fartyg stadgas om särskild ordning beträffande be-

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

skattning av ersättning eller köpeskilling som nu sagts skall icke äga tillämpning vid taxering till krigskonjunkturskatt, utan skall vid uppskattning av inkomst såväl för förkrigsinkomståren som för beskattningsåret beträffande dylik ersättning eller köpeskilling förfaras enligt de regler, som gälla för taxering av ersättning på grund av försäkring av annan till inventarier hänförlig egendom än fartyg, eller av köpeskilling vid avyttring av sådan annan egendom.

Om provisorisk påföring av skatt i fall som nu sagts stadgas i 18 §.

(Se vidare anvisningarna.)

5 §.

1 mom. Beträffande *jordbruk* skall *uppskattad merinkomst* beräknas gemensamt för olika förvärvskällor till det belopp, varmed inkomsten av jordbruk under beskattningsåret, med tillägg eller avdrag i förekommande fall för beräknad ränta å minskning eller ökning av eget kapital, överstiger motsvarande jämförelseinkomst. Till inkomst av jordbruk hänföres inkomst av jordbruksfastighet med undantag av inkomst av skogsbruk.

2 mom. Den uppskattade merinkomsten av jordbruk skall upptagas såsom *taxerad merinkomst,* i den mån den kan antagas hava berott på förhållanden som avses i 1 § och icke utgör kompensation för förhållanden som avses i 3 § sista stycket.

(Se vidare anvisningarna.)

6 §.

Beträffande *skogsbruk* skall såsom inkomstökning beroende på förhållanden som avses i 1 § upptagas så stor del av de under beskattningsåret åtnjutna intäkterna av skogsbruk genom avyttring eller uttag för förädling eller förbrukning i egen rörelse som kan anses hava uppkommit genom prisstegring från förkrigsinkomståren utöver vad som erfordrats för att täcka omkostnadernas ökning. Dylik inkomstökning skall, till den del den ej anses utgöra kompensation för förhållanden som i 3 § sista stycket sägs, efter skälig nedsättning i syfte att befordra med hänsyn till folkhushållningen önskvärd avverkning, upptagas såsom *taxerad merinkomst* av skogsbruk; dock skall den taxerade merinkomsten ej upptagas till högre belopp än som av den skattskyldige visas hava motsvarat beräknad nettointäkt av skogsbruk under beskattningsåret.

(Se vidare anvisningarna.)

7 §.

1 mom. Beträffande inkomst av *annan fastighet* skall det belopp, varmed inkomsten för beskattningsåret, beräknad gemensamt för olika förvärvskällor, överstiger motsvarande jämförelseinkomst, med tillägg eller avdrag i förekommande fall för beräknad ränta å minskning eller ökning av eget kapital, utgöra *uppskattad merinkomst.*

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

2 mom. Det fastställes i vad mån den uppskattade merinkomsten av annan fastighet med sannolikhet kan anses hava berott på förhållanden som omförmälas i 1 §. Det sålunda fastställda beloppet minskat med utjämningsavdrag som i 3 § sista stycket sägs, utgörande femton procent av jämförelseinkomsten, upptages såsom *taxerad merinkomst.*

(Se vidare anvisningarna.)

8 §.

Beträffande under beskattningsåret åtnjuten inkomst i form av *tantiem* eller annan inkomst som avses i 2 § 1 mom. e) skall, där ej annat följer av vad nedan stadgas, gemensamt för inkomst av tjänst och av tillfällig förvärvsverksamhet såsom *taxerad merinkomst* upptagas

a) till intäkt av tjänst eller tillfällig förvärvsverksamhet hänförligt belopp, vars storlek varit beroende *antingen* av sådant resultat av rörelse som belöper på tiden efter utgången av augusti 1939 eller av omsättningen i eller omfattningen av efter nämnda tidpunkt bedriven rörelse *eller* av sådant resultat av jordbruk eller skogsbruk som belöper på tiden efter utgången av år 1939,

samt till intäkt av tillfällig förvärvsverksamhet, dock ej realisationsvinst, hänförligt belopp, vars storlek varit beroende av resultatet av tillfällig affär som gjorts efter utgången av augusti 1939,

i båda fallen försåvitt ej den skattskyldige med bärande sannolikhetsskäl ådagalägger att motsvarande intäkt skulle hava uppkommit oberoende av förhållanden som omförmälas i 1 §, så ock

b) intäkt i andra fall än nu sagts av tillfällig verksamhet såsom uppfinnare eller av tillfälligt uppdrag eller av annan jämförlig tillfällig förvärvsverksamhet, i den mån intäkten uppenbarligen överstigit det vederlag för uppdraget eller det eljest utförda arbetet som den skattskyldige skäligen kunnat betinga sig, om förhållanden som i 1 § sägs ej varit för handen.

Såsom taxerad merinkomst skall dock i intet fall upptagas högre belopp än det, varmed inkomst av tjänst och av tillfällig förvärvsverksamhet, med undantag av realisationsvinst och lotterivinst samt belopp som erhållits genom restitution av allmänna skatter, för beskattningsåret överstiger motsvarande jämförelseinkomst med tillägg av ett belopp svarande mot utjämningsavdrag som i 3 § sista stycket sägs, utgörande femton procent av jämförelseinkomsten.

(Se vidare anvisningarna.)

9 §.

Beträffande realisationsvinst vid icke yrkesmässig avyttring av fast eller lös egendom skall prövas i vad mån den kan antagas hava berott på värdeökning uppkommen efter utgången av augusti 1939, med rätt för den skattskyldige att med bärande sannolikhetsskäl ådagalägga att vinsten skulle hava uppkommit oberoende av förhållanden som omförmälas i 1 §. Det sålun-

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

da framkomna beloppet, minskat med avdrag som stadgas i andra stycket samt med utjämningsavdrag som i 3 § sista stycket sägs, utgörande femton procent av beloppet, upptages såsom *taxerad merinkomst.*

Vid fastställande av den taxerade merinkomsten må avdrag ske dels för realisationsförlust vid avyttring av fast eller lös egendom, beräknad efter samma grunder som tillämpats vid uppskattningen av realisationsvinsten, dels, om den skattskyldige normalt plägat beskattas för realisationsvinst, för ett med hänsyn därtill avvägt skäligt belopp.

(Se vidare anvisningarna.)

Beskattningsbar merinkomst.

10 §.

1 mom. Till krigskonjunkturskatt *beskattningsbar merinkomst* fastställes särskilt för rörelse och särskilt för övriga förvärvskällor tillsammans.

Vid fastställande av beskattningsbar merinkomst skall från de taxerade merinkomsterna sammanlagt avdragas

dels ett belopp utgörande så många procent av de taxerade merinkomsterna som antalet kronor, varmed den sammanlagda utdebiteringen per skattekrona på grundval av den skattskyldiges taxering till kommunal inkomstskatt år 1942, efter avdrag för därå belöpande statsbidrag av skatteutjämningsmedel, överstigit femton kronor,

dels ock ett belopp av 3 000 kronor.

Avdrag som ovan sagts tillgodonjutes i första hand från taxerad merinkomst av rörelse. Återstående avdrag göres från summan av övriga taxerade merinkomster. Därest kostnadsutjämningsfond som avses i 16 § tages i anspråk under beskattningsåret, må ovannämnda avdrag å 3 000 kronor medgivas allenast i den mån dylikt avdrag skulle kunnat tillgodonjutas om sådan fond ej tagits i anspråk.

Skattskyldig, som haft sin huvudsakliga försörjning av havsfiske, äger från den merinkomst av rörelse, som återstår sedan ovannämnda avdrag å 3 000 kronor gjorts, tillgodonjuta ett ytterligare avdrag å 2 000 kronor. Stadgandet i föregående stycke sista punkten skall äga motsvarande tillämpning beträffande avdrag, som i detta stycke avses.

Har skattskyldig, för vilken taxerad merinkomst fastställes, under beskattningsåret haft annan, krigskonjunkturskatt underkastad förvärvskälla, som vid tillämpning av denna förordnings föreskrifter utvisar inkomstminskning, skall vid den beskattningsbara merinkomstens bestämmande, innan avdrag som ovan sagts ifrågakommer, skäligt avdrag medgivas med högst inkomstminskningens belopp. Har den skattskyldige under beskattningsåret även haft annan, krigskonjunkturskatt icke underkastad förvärvskälla, som kan anses utvisa inkomstökning i förhållande till förkrigsinkomståren, bör skälig hänsyn därtill tagas vid avdragets bestämmande.

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

2 mom. Har skattskyldig, för vilken taxerad merinkomst fastställes, under de beskattningsår taxeringarna till krigskonjunkturskatt åren 1941—1943 avsågo haft krigskonjunkturskatt underkastad förvärvskälla, som vid tillämpning av de vid nämnda taxeringar gällande föreskrifterna utvisade inkomstminskning, för vilken avdrag vid nämnda taxeringar skulle hava medgivits, därest inkomstökning å annan, krigskonjunkturskatt underkastad förvärvskälla förelegat, skall jämväl avdrag för sådan inkomstminskning medgivas vid den beskattningsbara merinkomstens bestämmande, dock endast i den mån avdrag för inkomstminskningen ej utnyttjats vid taxeringarna åren 1941—1943.

3 mom. Beskattningsbar merinkomst utföres dels för rörelse, dels för övriga förvärvskällor gemensamt i fulla hundratal kronor, så att överskjutande belopp, som icke uppgår till fullt hundratal kronor, bortfaller.

(Se vidare anvisningarna.)

Beräkning av krigskonjunkturskatt.

11 §.

1 mom. För krigskonjunkturskatten fastställes ett *grundbelopp*. Detta skall utgöra,

a) beträffande rörelse:

å den del av den beskattningsbara merinkomsten, som

ej överstiger 20 % av motsvarande jämförelseinkomst: ..... 50 %,
överstiger 20 men ej 50 % av motsvarande jämförelseinkomst: ..... 60 %,
» 50 % » » » : ..... 70 %,

b) beträffande övriga förvärvskällor:

50 procent av den beskattningsbara merinkomsten.

Avser beskattningsåret ej samma antal månader som det antagna jämförelseåret, skall motsvarande jämförelseinkomst upptagas till ett med hänsyn härtill jämkat belopp. Den motsvarande jämförelseinkomsten utföres i fulla hundratal kronor, så att överskjutande belopp, som icke uppgår till fullt hundratal kronor, bortfaller.

2 mom. Krigskonjunkturskatten skall utgöra det enligt 1 mom. fastställda grundbeloppet efter avdrag av de belopp varmed statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, värnskatt och särskild skatt å förmögenhet för den skattskyldige skulle hava minskats, om krigskonjunkturskattens grundbelopp avdragits från det till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt taxerade beloppet och det därefter återstående beloppet utgjort taxerat belopp.

12 §.

Skall jämlikt 19 § förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt för äkta makar fastställas gemensamt beskattningsbart belopp, skall i före-

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

kommande fall jämväl till krigskonjunkturskatt beskattningsbar merinkomst särskilt för rörelse och särskilt för övriga förvärvskällor fastställas för makarna gemensamt.

Kan ene maken helt eller delvis ej utnyttja avdrag för inkomstminskning eller realisationsförlust, må det återstående avdraget tillgodonjutas av den andre maken, som om denne själv haft inkomstminskningen eller realisationsförlusten. Vad nu stadgats om inkomstminskning skall gälla även förvärvskällor som avses i 5—8 §§. Avdrag som omförmäles i 10 § skall, med motsvarande tillämpning av där meddelade föreskrifter, ske från den för båda makarna sammanlagda taxerade merinkomsten.

Krigskonjunkturskatten beräknas efter den för båda makarna sammanlagda beskattningsbara merinkomsten, såvitt angår rörelse med hänsyntagande till den för båda sammanlagda jämförelseinkomsten, och fördelas å makarna, särskilt för rörelse och särskilt för övriga försvärvskällor, efter förhållandet mellan deras taxerade merinkomster av motsvarande förvärvskällor.

Vid beräkning enligt 11 § 2 mom. av avdrag från det till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt taxerade beloppet i fall som avses i 19 § förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt iakttages att avdraget må, i den mån det ej kunnat utnyttjas av den därtill närmast berättigade maken, tillgodokomma den andre maken.

Provisorisk påföring av krigskonjunkturskatt.

13 §.

Krigskonjunkturskatt må efter framställning från skattskyldig, som taxeras för merinkomst av rörelse, påföras allenast provisoriskt

a) för framtida nedskrivning av ersättningslager (14 §),
b) för mötande av framtida prisfall (15 §),
c) för kostnadsutjämning (16 §),
d) för befarad framtida värdeminskning (17 §),
e) för framtida anskaffning av ersättningstonnage med mera (18 §), samt
f) för framtida nyanskaffning av fartyg (19 §).

14 §.

Provisorisk påföring av krigskonjunkturskatt *för framtida nedskrivning av ersättningslager* skall ske,

därest lager av tillgångar avsedda för omsättning eller förbrukning i rörelse minskats sedan sista förkrigsinkomstårets utgång eller, om lagret vid utgången av augusti 1939 visas hava varit större än vid sista förkrigsinkomstårets utgång, sedan utgången av augusti 1939,

samt en särskild varuförnyelsefond för beskattningsåret avsatts för nedskrivning av lager, som den skattskyldige har för avsikt att anskaffa i stället för sålunda avgången lagertillgång.

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

Den provisoriska påföringen skall avse det belopp, varmed skatten skulle hava minskats, om vid beskattningsårets slut nya lagertillgångar hade anskaffats för lagrets uppbringande till samma storlek som vid sista förkrigsinkomstårets utgång, eller, om lagret vid utgången av augusti 1939 var större än vid sista förkrigsinkomstårets utgång, till samma storlek som vid utgången av augusti 1939 och enligt i denna förordning medgivna grunder nedskrivits högst med det till varuförnyelsefonden avsatta beloppet.

(Se vidare anvisningarna.)

15 §.

Provisorisk påföring av krigskonjunkturskatt *för mötande av framtida prisfall* skall ske,

därest under beskattningsåret tillgångar avsedda för omsättning eller förbrukning i rörelse inköpts men ej levererats,

samt en särskild prisfluktuationsfond för beskattningsåret avsatts för att möta framtida prisfall å dessa tillgångar.

Den provisoriska påföringen skall avse det belopp, varmed skatten skulle hava minskats, om de inköpta lagertillgångarna hade levererats under beskattningsåret och vid beskattningsårets utgång enligt i denna förordning medgivna grunder nedskrivits högst med det till prisfluktuationsfonden avsatta beloppet.

(Se vidare anvisningarna.)

16 §.

Provisorisk påföring av krigskonjunkturskatt *för kostnadsutjämning* skall ske,

därest en särskild kostnadsutjämningsfond för beskattningsåret avsatts för att användas till omkostnader i rörelsen under ett följande år.

Den provisoriska påföringen skall avse det belopp, varmed skatten skulle hava minskats, om de avsatta medlen använts för avdragsgilla omkostnader under beskattningsåret.

Provisorisk påföring av krigskonjunkturskatt enligt denna paragraf må ej medgivas, därest restitution av provisoriskt påförd krigskonjunkturskatt för tidigare år skett för omkostnader under beskattningsåret.

(Se vidare anvisningarna.)

17 §.

Provisorisk påföring av krigskonjunkturskatt *för befarad framtida värdeminskning* skall ske,

därest i räkenskaperna för beskattningsåret beträffande tillgång för stadigvarande bruk i rörelse avskrivning skett för överpris eller merkostnad,

men avdrag för motsvarande belopp vid inkomstuppskattning enligt denna förordning finnes ej kunna medgivas.

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

Den provisoriska skattepåföringen skall avse det belopp, varmed skatten skulle hava minskats, om det i räkenskaperna gjorda avdraget i sin helhet hade medgivits vid inkomstuppskattningen.

(Se vidare anvisningarna.)

18 §.

Provisorisk påföring av krigskonjunkturskatt *för framtida anskaffning av ersättningstonnage med mera* skall ske,

därest under beskattningsåret rörelse tillhörigt fartyg försålts eller fartyg eller annan tillgång för stadigvarande bruk i rörelse förlorats,

och köpeskillingen eller försäkringssumman eller del därav insatts å särskilt konto hos riksbanken för att användas, om det insatta beloppet utgöres av köpeskilling för fartyg, till anskaffande av annat eller andra fartyg, och, om det utgöres av försäkringssumma för förlorad tillgång, till anskaffande av fartyg eller annan tillgång för stadigvarande bruk.

Den provisoriska påföringen skall avse det belopp, varmed skatten skulle hava minskats, om den i den beskattningsbara merinkomsten ingående del av det insatta beloppet, som överstiger den avyttrade eller förlorade tillgångens värde, avdragits vid inkomstuppskattningen. Med tillgångens värde förstås härvid dess i beskattningsavseende enligt denna förordning gällande värde när avyttringen ägde rum eller förlusten timade, eller, om tillgången när den avyttrades eller förlorades var belastad med intecknad gäld, nämnda värde med avdrag av gälden.

(Se vidare anvisningarna.)

19 §.

Provisorisk påföring av krigskonjunkturskatt *för framtida nyanskaffning av fartyg* skall ske,

därest i annat fall än som avses i 18 § skattskyldig som driver rederirörelse å särskilt konto hos riksbanken insatt belopp för att användas till anskaffande av fartyg.

Den provisoriska påföringen skall avse det belopp, varmed skatten skulle hava minskats, om halva det insatta beloppet, dock högst hälften av den vid inkomstuppskattning enligt denna förordning beräknade inkomsten för beskattningsåret, avdragits vid inkomstuppskattningen.

(Se vidare anvisningarna.)

20 §.

Har fond som i 14, 15 eller 16 § avses ej avsatts i balansräkningen för beskattningsåret eller har sådan fond avsatts med mindre belopp än som sedermera visar sig hava varit önskvärt, må såsom avsättning godkännas skriftlig förklaring av den skattskyldige, att i räkenskaperna för det på beskattningsåret närmast följande räkenskapsåret överföring till sådan fond skall göras från fond eller konto, som fanns vid beskattningsårets utgång och som kunde disponeras för de i nämnda paragrafer angivna ändamålen.

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

För skattskyldig, som ej i sina räkenskaper gjort avsättning till kostnadsutjämningsfond eller avgivit förklaring som i första stycket sägs, må lika med sådan avsättning anses redovisning å särskild blankett enligt formulär, som fastställes av Kungl. Maj:t, av för kostnadsutjämning disponibla medel å sådana fonder eller konton i balansräkningen för beskattningsåret som kunnat tagas i anspråk för avsättning till kostnadsutjämningsfond, i den mån desamma ej utnyttjats för provisorisk påföring av krigskonjunkturskatt för åren 1942 och 1943. Såsom sådana medel må i sista hand upptagas förefintlig, genom nedskrivning eller avskrivning under beskattningsåret eller närmast föregående två beskattningsår bildad, vid taxering för dessa år ej godkänd dold reserv i varulager eller tillgång för stadigvarande bruk, vilken, om nedskrivningen eller avskrivningen ej skett, kunnat tagas i anspråk för avsättning till kostnadsutjämningsfond. Kan skattskyldig, för vilken dylika fonder, konton eller andra medel ej skulle räckt till för sådan avsättning, visa att eget kapital, som fanns vid beskattningsårets utgång, ej därefter till någon del uttagits ur rörelsen, eller, där den skattskyldige är fysisk person, att sådant kapital uttagits endast för nödiga kostnader, må det felande beloppet i stället redovisas i andra medel. Den skattskyldige är pliktig att i fall som i detta stycke avses årligen vid deklaration till krigskonjunkturskatt bilägga uppgift å blankett som nyss sagts utvisande i vad mån ifrågavarande medel alltjämt äro i behåll.

Det i 18 och 19 §§ angivna villkoret om insättning i riksbanken skall anses fullgjort, om dylik insättning skett senast den 31 juli 1944 eller vid den senare tidpunkt före taxeringens avslutande, som landskamreraren bestämmer. Efter ansökan av skattskyldig äger Kungl. Maj:t i särskilda fall, där insättning i riksbanken skulle vålla den skattskyldige avsevärd svårighet, föreskriva, att insättning i riksbanken må ersättas med annan väsentligen likvärdig disposition av tillgångar eller, där synnerliga skäl därtill äro, fastställa annat villkor för den provisoriska skattepåföringen.

21 §.

Restitution av provisoriskt påförd krigskonjunkturskatt skall efter framställning från skattskyldig av prövningsnämnd medgivas, om och i den mån före viss tidpunkt, som sedermera fastställes,

a) varuförnyelsefond som i 14 § sägs använts för enligt denna förordning medgiven nedskrivning å lagertillgångar som anskaffats i stället för de under beskattningsåret avgångna lagertillgångarna,

b) lagertillgångar som i 15 § avses levererats och prisfluktuationsfonden använts för sådan nedskrivning av dessa tillgångar, som enligt denna förordning skulle medgivits för beskattningsåret, om tillgångarna då levererats,

c) kostnadsutjämningsfond som i 16 § sägs använts för omkostnader i rörelsen, för vilka avdrag skulle medgivits vid taxering till krigskonjunkturskatt, därest fonden ej disponerats för ändamålet,

d) tillgång som i 17 § sägs nedgått i värde under det, vartill den i beskattningsavseende enligt denna förordning avskrivits,

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

e) belopp, som enligt 18 eller 19 § insatts i riksbanken, disponerats för sådan anskaffning av tillgång som insättningen avsett, och i räkenskaperna sådan avskrivning å tillgången skett som enligt i denna förordning angivna grunder skulle kunnat godkännas vid taxering till krigskonjunkturskatt för anskaffningsåret, eller

f) tillgång som i e) sägs nedgått i värde under det, vartill den i beskattningsavseende enligt denna förordning avskrivits,

dock att, därest i fall som avses i 18 § den under beskattningsåret avyttrade eller förlorade tillgången varit belastad med intecknad gäld och däremot svarande belopp ej blivit insatt i riksbanken, den omständigheten att jämväl andra medel än i riksbanken insatta använts för anskaffning av den nya tillgången ej skall betaga den skattskyldige den rätt till restitution som skulle tillkommit honom, därest medlen uttagits ur riksbanken.

Vid tillämpning av bestämmelserna i föregående stycke skall iakttagas, att tidigare till fond av ifrågavarande slag gjord avsättning skall anses hava tagits i anspråk före sådan avsättning till dylik fond, som skett enligt denna förordning.

Har skattskyldig för visst år i stället för att jämlikt 16 § göra avsättning till kostnadsutjämningsfond lämnat redovisning å särskild blankett som i 20 § andra stycket sägs, må såsom omkostnad vilken berättigar till restitution enligt c) godkännas högst så stort belopp, som den skattskyldige visar hava i balansräkningen för varje år före beskattningsåret från och med året efter det som redovisningen avsåg funnits kvar av de medel, vilkas redovisning godkänts såsom likvärdig med avsättning till kostnadsutjämningsfond. Såsom kvarvarande medel äger härvid den skattskyldige tillgodoräkna sig jämväl den erlagda krigskonjunkturskatt för vilken enligt ifrågavarande bestämmelser provisorisk skattepåföring erhållits.

Restitutionen skall i vart och ett av de i a)—f) angivna fallen avse det belopp, varmed skatten för beskattningsåret skulle hava minskats, om avdrag med den i punkten angivna nedskrivningen, omkostnaden, avskrivningen eller värdeminskningen skett vid den beskattningsbara merinkomstens fastställande.

Därest skattskyldig, vilken med medel ur kostnadsutjämningsfond gäldat samtliga på beskattningsåret belöpande omkostnader som i c) sägs men ej därigenom kunnat helt undgå inkomstminskning, till täckande helt eller delvis av denna disponerat ytterligare medel ur fonden, må i motsvarande mån restitution som ovan sagts äga rum, såsom om medlen använts för i c) avsedda omkostnader.

(Se vidare anvisningarna.)

22 §.

1 mom. Där insättning i riksbanken jämlikt 18 eller 19 § skett, är den skattskyldige ej pliktig erlägga enligt samma paragrafer provisoriskt påförd krigskonjunkturskatt, förrän prövningsnämnd i den ordning som av Kungl.

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

Maj:t fastställes meddelat särskilt föreläggande därom. Kungl. Maj:t äger utfärda föreskrifter rörande rätt för skattskyldig att disponera de hos riksbanken insatta medlen under iakttagande att säkerhet vinnes för betalning av den provisoriskt påförda skatten i den mån den ej kommer att bliva föremål för restitution.

Den som enligt 17 § erhållit provisorisk påföring av krigskonjunkturskatt för befarad framtida värdeminskning och som hos riksbanken ställt av riksbanken godkänd säkerhet för skatten äger åtnjuta uppskov med skattens erläggande enligt bestämmelser, som meddelas av Kungl. Maj:t.

Har Kungl. Maj:t enligt 20 § tredje stycket fastställt särskilt villkor för provisorisk påföring av krigskonjunkturskatt i fall som avses i 18 eller 19 §, meddelar Kungl. Maj:t även de särskilda föreskrifter rörande skattens erläggande och restitution, som därav betingas.

2 mom. Har tillgång som i 18 eller 19 § avses anskaffats efter beskattningsårets utgång men senast den 31 juli 1944 eller vid den senare tidpunkt före taxeringens avslutande, som landskamreraren bestämmer, skall vid tillämpning av denna förordning så anses som om belopp, vilket använts för betalning av tillgången, varit insatt i riksbanken vid beskattningsårets utgång och sedermera disponerats för anskaffning av tillgången.

3 mom. Föreligga förutsättningar för restitution enligt 21 § redan före taxeringens verkställande, skall visserligen krigskonjunkturskatt provisoriskt påföras den skattskyldige, men skall prövningsnämnden efter framställning från denne i samband med taxeringen förklara att det skattebelopp, som restitutionen skulle avse, ej skall av den skattskyldige erläggas.

Förklaring som nu sagts skall ock efter framställning från den skattskyldige meddelas, därest efter taxeringen men före uppbörden restitution medgives.

4 mom. Fråga om restitution i de i 21 § a) och c) angivna fallen prövas, sedan balansräkningen för vederbörligt år fastställts. Beträffande förfarandet vid restitution meddelar Kungl. Maj:t föreskrifter under iakttagande av stadgandet i 28 § andra stycket.

23 §.

Å erlagd, provisoriskt påförd krigskonjunkturskatt, som enligt 21 § restitueras, utgår ränta med två och en halv procent, dock ej i den mån fråga är om restitution enligt 21 § c).

Åtnjuter skattskyldig uppskov enligt 22 § 1 mom. med erläggande av krigskonjunkturskatt, är han pliktig att å det skattebelopp som slutligen fastställes betala ränta från den dag, då skatten enligt eljest gällande föreskrifter senast skolat erläggas, efter räntefot som av Kungl. Maj:t bestämmes.

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

Särskilda bestämmelser rörande dödsbo.

24 §.

Därest enligt 23 § eller 24 § 1 mom. förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt dödsbo efter skattskyldig befrias från skattskyldighet eller från erläggande av skatt, skall på särskild prövning av prövningsnämnd bero, huruvida och i vad mån härav föranledd befrielse från skattskyldighet till krigskonjunkturskatt eller från erläggande av sådan skatt skall äga rum.

Vad i 24 § 2 mom. förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt är stadgat om dödsbos och dödsbodelägares ansvarighet för dylik skatt skall äga motsvarande tillämpning i fråga om krigskonjunkturskatt.

Beskattningsort.

25 §.

Taxering till krigskonjunkturskatt skall ske i den kommun, som enligt 22 § förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt är den skattskyldiges beskattningsort.

Uppgiftsskyldighet och förfarande vid taxering till krigskonjunkturskatt.

26 §.

Taxeringsförordningens bestämmelser om taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt skola i tillämpliga delar, med de avvikelser som nedan stadgas, lända till efterrättelse med avseende å taxering till krigskonjunkturskatt.

Där ej annat av sammanhanget framgår, förstås i denna förordning med *län* jämväl Stockholms stad, med *länsstyrelse* jämväl överståthållarämbetet, med *landskamrerare* jämväl skattedirektören hos överståthållarämbetet samt med *taxeringsintendent* jämväl allmänna ombudet hos den mellankommunala prövningsnämnden ävensom i 16 § taxeringsförordningen omförmäld tjänsteman.

27 §.

1 mom. Fysisk eller juridisk person, som i sin år 1944 avlämnade självdeklaration uppgivit nettointäkt av rörelse eller inkomst av tantiem, provision eller gratifikation som utgått från rörelse, jordbruk eller skogsbruk, sammanlagt ej understigande 4 000 kronor, är såvitt ej Kungl. Maj:t annorlunda föreskriver, pliktig att utan anmaning på heder och samvete avlämna deklaration till ledning för egen taxering till krigskonjunkturskatt.

Undantagen från deklarationsplikt som nu sagts är fysisk person, för vilken för beskattningsåret av taxeringsnämnden fastställts ett till statlig in-

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

komst- och förmögenhetsskatt taxerat belopp å högst 6 000 kronor, så ock juridisk person som jämlikt 2 § 2 mom. är undantagen från skattskyldighet.

Deklarationen skall senast den 31 juli 1944 avlämnas till länsstyrelsen i det län, där taxeringen till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt ägt rum.

2 mom. Annan än den, som på grund av bestämmelserna i 1 mom. har uppgiftsskyldighet, är pliktig att efter anmaning, inom tid som i anmaningen angives, på heder och samvete avlämna deklaration för egen taxering till krigskonjunkturskatt. Sådan deklarationsskyldighet föreligger dock ej beträffande inkomst av jordbruk och skogsbruk.

3 mom. Formulär till blanketter för deklarationer enligt 1 och 2 mom. fastställas av Kungl. Maj:t.

4 mom. Efter anmaning är en var fysisk eller juridisk person pliktig att i den omfattning, som i anmaningen angives, meddela för sin taxering till krigskonjunkturskatt erforderliga uppgifter utöver dem som avses i 1 och 2 mom.

5 mom. Vanligt handelsbolag, kommanditbolag så ock rederi för registreringspliktigt fartyg skall utan anmaning till ledning för delägares taxering till krigskonjunkturskatt avlämna deklaration på sätt och i den ordning i 1 mom. sägs.

6 mom. Rörande påföljd för underlåtenhet att avlämna deklaration för taxering till krigskonjunkturskatt skola taxeringsförordningens bestämmelser om underlåtenhet att avlämna självdeklaration hava motsvarande tillämpning; dock skall den i 39 § 1 mom. första stycket taxeringsförordningen stadgade påföljd för underlåtenhet att avlämna självdeklaration beträffande deklaration enligt 1 mom. här ovan inträda endast därest den skattskyldige underlåtit att efterkomma anmaning att inkomma med sådan.

Rörande påföljd för underlåtenhet att avlämna deklaration i fall som avses i 5 mom. skola taxeringsförordningens bestämmelser om underlåtenhet att avlämna uppgifter som i 34 § samma förordning sägs äga motsvarande tillämpning.

28 §.

Taxering verkställes av den prövningsnämnd, som har att taga befattning med den skattskyldiges taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt.

Frågor om rätt till restitution av provisoriskt påförd krigskonjunkturskatt skola handläggas av prövningsnämnd.

29 §.

1 mom. Det åligger taxeringsintendenten att, med ledning av deklarationer och andra uppgifter enligt 27 § och tillgängliga handlingar rörande taxering jämlikt taxeringsförordningen, efter den skriftväxling med den skattskyldige och utredning i övrigt som finnes erforderlig, såsom underlag för taxeringen till krigskonjunkturskatt låta upprätta förslag till sådan taxe-

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

ring av en var skattskyldig, för vilken till krigskonjunkturskatt beskattningsbar merinkomst ifrågakommer.

Förslag rörande taxering till krigskonjunkturskatt såvitt angår inkomst av jordbruk och av skogsbruk skall genom taxeringsintendentens försorg upprättas med ledning av den skattskyldiges självdeklarationer och inhämtade upplysningar enligt formulär som fastställes av Kungl. Maj:t.

2 mom. Överensstämmer förslag enligt 1 mom. första stycket med deklaration, som avgivits av den skattskyldige, skall det så snart ske kan överlämnas till prövningsnämnden.

3 mom. Innebär förslag enligt 1 mom. första stycket avvikelse från den skattskyldiges deklaration eller är sådant förslag upprättat utan att deklaration avlämnats, skall det genom taxeringsintendentens försorg ofördröjligen i rekommenderat brev tillställas den skattskyldige.

Förslag som avses i 1 mom. andra stycket skall genom taxeringsintendentens försorg i rekommenderat brev tillställas den skattskyldige. Endast där särskilda omständigheter därtill föranleda må sådant brev avsändas senare än den 30 september 1944.

Skattskyldig, som icke åtnöjes med förslag till taxering, äger att inom viss vid förslagets översändande angiven tid till länsstyrelsen ingiva till prövningsnämnden ställda erinringar mot förslaget jämte den utredning han vill åberopa. Tid som nu sagts skall, där ej särskilda omständigheter göra det omöjligt, bestämmas till minst fjorton dagar efter förslagets mottagande.

Sedan taxeringsintendenten vidtagit de ändringar i förslaget, vartill erinringarna må föranleda, skall förslaget så snart ske kan föreläggas prövningsnämnden.

30 §.

1 mom. Därest prövningsnämnden vid granskning av förslag rörande taxering till krigskonjunkturskatt finner anledning till annan avvikelse från detta än som föranledes av yrkande från den skattskyldige, bör denne därom underrättas och erhålla tillfälle inkomma med erinringar, innan taxeringen fastställes.

2 mom. Prövningsnämnden skall verkställa taxering till krigskonjunkturskatt så snart ske kan efter det nämnden fastställt taxeringen till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt för år 1944, dock senast den 31 december samma år, eller, såvitt angår skattskyldig vilkens taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt för år 1944 prövningsnämnden efter särskild prövning fastställt efter utgången av nämnda år, senast den 30 juni 1945.

3 mom. Sedan prövningsnämnden verkställt taxeringen till krigskonjunkturskatt, antecknas denna i särskild längd *(krigskonjunkturskattelängd)* enligt formulär, som fastställes av Kungl. Maj:t.

4 mom. Till en var skattskyldig, som taxerats till krigskonjunkturskatt, skall vederbörande protokollförare senast å fjortonde dagen efter den, då

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

protokollet justerades, i rekommenderat brev med mottagningsbevis översända utdrag ur krigskonjunkturskattelängden samt prövningsnämndens protokoll i vad den skattskyldige angår, dock att nämnda handlingar skola översändas senast den 10 januari 1945 i vad angår skattskyldiga, vilkas taxering till krigskonjunkturskatt verkställts senast den 31 december 1944.

31 §.

Kungl. Maj:t förordnar en i bokföring sakkunnig person att såsom konsulent biträda allmänna ombudet hos den mellankommunala prövningsnämnden vid taxeringen till krigskonjunkturskatt. Där så prövas erforderligt förordnar Kungl. Maj:t jämväl, efter framställning av länsstyrelsen, sådan sakkunnig att såsom konsulent biträda taxeringsintendenten vid ifrågavarande taxering.

Därjämte förordnar Kungl. Maj:t en särskild konsulent att tillhandagå taxeringsmyndigheterna med råd och upplysningar rörande taxering till krigskonjunkturskatt och att vara föredragande hos den nämnd som omförmäles i 32 §.

32 §.

Kungl. Maj:t förordnar en för hela riket gemensam nämnd *(centrala krigskonjunkturskattenämnden)* med uppgift att

dels efter framställning från taxeringsintendent eller från prövningsnämnd eller när anledning eljest anses föreligga avgiva yttranden i ärenden rörande taxering till krigskonjunkturskatt,

dels, när anledning därtill uppkommer, till Kungl. Maj:t avgiva förslag rörande tillämpning av denna förordning.

Nämnden skall bestå av ordförande och nio ledamöter. En av ledamöterna skall förordnas till vice ordförande. För varje ledamot utses en suppleant.

Nämnden är beslutför, när sju medlemmar äro tillstädes.

Nämnden må, i den utsträckning Kungl. Maj:t förordnar, åtnjuta biträde av sakkunniga.

Beträffande nämndens verksamhet skola de i 110—112 §§ taxeringsförordningen meddelade bestämmelserna äga motsvarande tillämpning.

33 §.

Deklaration eller annan uppgift enligt denna förordning skall av vederbörande myndighet biläggas och åtfölja den självdeklaration, till vilken den anknyter. Vad i 56 § 1 mom. taxeringsförordningen stadgas beträffande självdeklaration skall äga tillämpning jämväl beträffande handling som enligt vad nu sagts skall biläggas självdeklarationen.

Rörande rätt att taga del av självdeklaration samt av deklarationer och andra uppgifter enligt denna förordning skall vad i 56 § 1 mom. taxeringsförordningen stadgas beträffande sakkunnig gälla om konsulent enligt denna förordning, och skall vad i nämnda mom. stadgas beträffande ordförande och

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

ledamöter i prövningsnämnd gälla om ordförande och ledamöter i den centrala krigskonjunkturskattenämnden. Rörande förbud för person, som sålunda fått del av självdeklaration eller deklaration eller annan uppgift enligt denna förordning, att offentliggöra eller yppa dess innehåll skola föreskrifterna i 56 § 1 mom. och 57 § taxeringsförordningen äga motsvarande tillämpning.

Ämbets- eller tjänsteman, vilken äger rätt att taga del av deklaration till krigskonjunkturskatt, äger jämväl rätt att taga del av den självdeklaration, vid vilken den bilagts eller skall biläggas, jämte därtill hörande uppgifter enligt taxeringsförordningen.

34 §.

För taxeringen till krigskonjunkturskatt må granskning av skattskyldigs bokföring enligt bestämmande i varje särskilt fall av taxeringsintendenten verkställas av person, som verkställer bokföringsgranskning enligt taxeringsförordningen. Taxeringsförordningens föreskrifter skola härvid äga motsvarande tillämpning.

Dylik granskning må ock verkställas av konsulent, varom i 31 § förmäles.

35 §.

1 mom. Beträffande besvär över taxering till krigskonjunkturskatt så ock över beslut rörande restitution av provisoriskt påförd sådan skatt skola taxeringsförordningens föreskrifter om taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt äga motsvarande tillämpning med iakttagande att besvärsrätt tillkommer den skattskyldige och vederbörande taxeringsintendent.

2 mom. Därest genom utslag av Kungl. Maj:t eller kammarrätten sådan ändring sker i den skattskyldiges taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt för inkomst under något av förkrigsinkomståren, att taxeringen till krigskonjunkturskatt bör bestämmas till annat belopp än som skett, må besvär med yrkande om härav föranledd ändring i taxeringen till krigskonjunkturskatt anföras hos prövningsnämnden eller, därest denna taxering i annan ordning är föremål för prövning i högre instans, hos denna instans för att prövas i sammanhang med målet i övrigt.

Rätt att anföra besvär som nu sagts tillkommer den skattskyldige, där han ej gjort sig skyldig till underlåtenhet, som avses i 27 § 6 mom. första stycket, samt vederbörande taxeringsintendent. Beträffande tiden för besvärens ingivande och handläggningen av desamma skall 124 a § 1 mom. taxeringsförordningen äga motsvarande tillämpning.

36 §.

1 mom. Äro för viss skattskyldig besvär samtidigt anhängiga över taxering enligt denna förordning och enligt taxeringsförordningen, skola besvären prövas i samband med varandra.

Därest efter anförda besvär eller eljest taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt för år 1944 ändras eller påföres någon, skall samtidigt

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

vidtagas därav betingad ändring i taxeringen till krigskonjunkturskatt, dock att, därest beslut om höjning av taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt eller påföring av sådan taxering meddelas av kammarrätten eller Kungl. Maj:t, fråga om därav betingad höjning eller påföring av taxering till krigskonjunkturskatt skall handläggas av prövningsnämnd. Beslut rörande fråga som nyss sagts skall av prövningsnämnd meddelas så snart ske kan efter det kammarrättens utslag angående taxeringen till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt vunnit laga kraft eller Kungl. Maj:ts utslag angående samma taxering meddelats. Beträffande förslag i fråga om taxering till krigskonjunkturskatt i fall som nu avses skola bestämmelserna i 29 § äga motsvarande tillämpning under iakttagande att förslaget så snart ske kan bör tillställas den skattskyldige för erinringars avgivande. Vad sålunda stadgats angående prövningsnämnds handläggning av fråga rörande taxering till krigskonjunkturskatt skall dock ej äga tillämpning i fall där kammarrätten eller Kungl. Maj:t tidigare meddelat beslut angående samma taxering.

Det åligger länsstyrelsen att vid insändande till kammarrätten av besvär rörande taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt i förekommande fall foga utdrag av krigskonjunkturskattelängden.

2 mom. Därest beslut om höjning av taxering till krigskonjunkturskatt eller påföring av sådan taxering meddelas av prövningsnämnd efter den 31 december 1944, skola bestämmelserna i 13—20 §§ äga motsvarande tillämpning under iakttagande, dels att sådan skriftlig förklaring som i 20 § första stycket sägs må avse att överföring till viss fond skall göras i räkenskaperna för det år under vilket prövningsnämndens beslut meddelas, dels att insättning i riksbanken som i 20 § tredje stycket sägs skall ske inom tid som landskamreraren bestämmer.

Vad sålunda stadgats skall äga motsvarande tillämpning i fall där beslut om höjning eller påföring av taxering till krigskonjunkturskatt meddelas av kammarrätten eller Kungl. Maj:t, dock under iakttagande att beslut om provisorisk påföring av krigskonjunkturskatt i sådant fall efter framställning av den skattskyldige skall meddelas av prövningsnämnd. Sådan framställning skall göras inom två månader efter det kammarrättens eller Kungl. Maj:ts utslag delgivits den skattskyldige.

Rörande erläggande av provisoriskt påförd krigskonjunkturskatt i fall som i detta mom. avses samt restitution av sådan skatt äger Kungl. Maj:t utfärda särskilda föreskrifter.

Eftertaxering.

37 §.

1 mom. Har skattskyldig i deklaration eller annan uppgift, som avgivits till ledning vid taxering enligt denna förordning eller vid hans taxering för inkomst eller förmögenhet, lämnat oriktigt meddelande, eller har han, ehuru uppgiftspliktig, underlåtit avlämna uppgift eller infordrad upplysning, och

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

har därav föranletts att han icke blivit taxerad till krigskonjunkturskatt eller att han blivit för lågt taxerad till sådan skatt, skall han eftertaxeras till krigskonjunkturskatt att utgå med det belopp, som genom berörda förfarande undandragits staten. Beträffande sådan eftertaxering skall vad i förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt är stadgat rörande eftertaxering till dylik skatt äga motsvarande tillämpning, med iakttagande av att eftertaxering icke må ske senare än den 31 december 1949 samt att det skall ankomma på den skattskyldige att visa, att merinkomst, som fastställes på grund av eftertaxering, ej berott på förhållanden som i 1 § sägs.

2 mom. Därest eftertaxering ifrågakommer under år, då allmän taxering till krigskonjunkturskatt ej äger rum, skall eftertaxeringen verkställas av prövningsnämnden med motsvarande tillämpning av taxeringsförordningens bestämmelser, därvid iakttages att eftertaxeringen antecknas i krigskonjunkturskattelängd, vilken såsom bilaga fogas vid prövningsnämndens protokoll.

3 mom. Därest eftertaxering sker, må med motsvarande tillämpning av bestämmelserna i 36 § 2 mom. provisorisk påföring ske av den därvid fastställda krigskonjunkturskatten.

Straffbestämmelse.

38 §.

Om ansvar i vissa fall för den, som i deklaration enligt denna förordning eller vid lämnande av uppgift som i 27 § sägs lämnat oriktig uppgift, stadgas i skattestrafflagen.

Kostnader för taxeringsarbetet.

39 §.

Av taxeringen till krigskonjunkturskatt föranledda särskilda kostnader bestridas av statsmedel.

Särskild föreskrift.

40 §.

Kungl. Maj:t äger utfärda för tillämpning av denna förordning erforderliga föreskrifter.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

Anvisningar

till 4 §.

1. Enligt punkt 1 av anvisningarna till 28 § kommunalskattelagen, sådan denna lyder enligt lag den 17 juni 1938, skall för annan skattskyldig än aktiebolag, ekonomisk förening, ömsesidigt försäkringsbolag eller sparbank

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

intäkt vid avyttring av för stadigvarande bruk i rörelse avsedda maskiner eller andra inventarier, vilka icke vid beräkning av värdeminskningsavdrag enligt nämnda lag hänföras till byggnad, under vissa förutsättningar upptagas till en del såsom intäkt av rörelse och till en del såsom intäkt av tillfällig förvärvsverksamhet. Med hänsyn till föreskriften i 2 § 1 mom. andra stycket i denna förordning skall vad sålunda stadgas icke gälla vid taxering till krigskonjunkturskatt, utan skall därvid intäkten i sin helhet upptagas såsom intäkt av rörelse. Såsom av sistnämnda stadgande framgår skall motsvarande gälla även där intäkt genom dylik avyttring ej är skattepliktig enligt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt. Vad nu sagts avser även utfallande försäkringsbelopp vid förlust av tillgång varom är fråga och skall iakttagas beträffande såväl förkrigsinkomståren som beskattningsåret.

2. Den vid taxeringen till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt verkställda uppskattningen av inkomst av förvärvskälla hänförlig till rörelse för *förkrigsinkomståren* skall vid uppskattning av inkomst enligt denna förordning, förutom i fall som avses i 4 § 7 mom. samt i punkt 1 här ovan, frångås i den mån följande särskilda föreskrifter därtill föranleda.

a) Har vid värdering av tillgångar avsedda för omsättning eller förbrukning i rörelsen under något av förkrigsinkomståren mera avsevärd nybildning av dold reserv ägt rum genom nedskrivning eller mera avsevärd minskning av sådan reserv skett genom uppskrivning, skall vid inkomstuppskattningen för vartdera förkrigsinkomståret tilläggas under året gjord sådan nybildning eller avdragas under året inträdd sådan minskning av den dolda reserven.

b) Har avdrag för värdeminskning å maskiner, inventarier, byggnader eller andra dylika tillgångar för stadigvarande bruk för något av förkrigsinkomståren vid taxeringen till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt medgivits med belopp mera avsevärt överstigande vad som kan antagas hava motsvarat den verkliga värdeminskningen under året, skall det överskjutande beloppet tilläggas vid inkomstens uppskattning.

c) Har för något av förkrigsinkomståren avdrag skett för avsättning till konjunkturinvesteringsfond eller, med större belopp än som kan anses motsvara normal årsavsättning, till pensionering av anställda eller annat likartat ändamål, skall beloppet tilläggas vid inkomstuppskattningen.

Har å andra sidan för något av förkrigsinkomståren i inkomsten ingått belopp av sådant slag och av sådan storlek som uppenbarligen ej kan anses för rörelsen normalt, skall sådant belopp ej upptagas såsom intäkt.

d) Huru förfaras skall med utdelning å svenska aktier och andelar i svenska ekonomiska föreningar samt med beräkning av ränta å eget kapital nedlagt i rörelsen framgår av punkterna 6 och 8 här nedan.

3. Såsom *jämförelseinkomst* skall i regel upptagas medeltalet av inkomsterna för båda förkrigsinkomståren. Är det uppenbart, att detta medeltal ej utgör ett godtagbart uttryck för den skattskyldiges normala årsinkomst

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

av förvärvskällan vid tiden närmast före krigsutbrottet, men kan det antagas, att ettdera förkrigsinkomstårets inkomst utgör ett bättre samt i och för sig godtagbart uttryck för nämnda årsinkomst, skall denna inkomst vara jämförelseinkomst. Har den skattskyldige ej bedrivit rörelse under hela det förra men under hela det senare förkrigsinkomståret, skall i regel inkomsten för det senare året vara jämförelseinkomst. Hava förkrigsinkomståren visat underskott eller eljest uppenbart onormala vinstresultat, skall jämförelseinkomsten fastställas till annat belopp, som med hänsyn till omständigheterna kan anses skäligt. Den omständigheten att ett av förkrigsinkomståren visat underskott bör i regel anses utgöra skäl att på sätt nu sagts bestämma jämförelseinkomsten till annat belopp än medeltalet av inkomsterna för förkrigsinkomståren.

Har den skattskyldige ej bedrivit ifrågavarande rörelse under något förkrigsinkomstår eller har han bedrivit densamma endast under del av sådant år, fastställes jämförelseinkomsten med hänsyn till omständigheterna. Såsom exempel på i dylika fall ifrågakommande uppskattningsgrunder må följande anföras. Därest rörelsen övertagits från annan, som under förkrigsinkomståren eller ett av dessa bedrivit rörelse under likartade förhållanden, kan stundom jämförelseinkomsten fastställas med ledning av rörelsens resultat i förre innehavarens hand. Är åter fråga om ny rörelse eller övertagen rörelse, för vilken dylik beräkning av jämförelseinkomsten finnes ej kunna ifrågakomma, må denna fastställas med ledning av resultatet av annan jämförbar rörelse, som under förkrigsinkomståren bedrivits under likartade förhållanden. Står ej annan uppskattningsgrund till buds, må såsom jämförelseinkomst fastställas ett belopp, motsvarande skälig ränta antingen å eget kapital, beräknat enligt punkt 8 här nedan, eller, om därigenom större förmån vinnes, å såväl eget som upplånat kapital med avdrag för den å sistnämnda kapital under beskattningsåret belöpande räntan, i båda fallen med tillägg beträffande enskild skattskyldig av skäligt värde å dennes personliga arbetsinsats. Ränta å kapital som nu sagts må beräknas efter en räntefot av lägst sex procent. Till upplånat kapital må vid beräkning som nu avses ej hänföras varuskulder eller uppburna förskott å leveranser. Om ej särskilda förhållanden till annat föranleda, antages vid dylik beräkning kapitalet hava under hela jämförelseåret utgjort samma belopp som vid beskattningsårets ingång. Vid uppskattning av värdet å den personliga arbetsinsatsen må skälig hänsyn tagas till intäktsbelopp, som rörelseidkaren under förkrigsinkomståren erhållit i annan verksamhet. Har rörelse av den skattskyldige bedrivits endast under senare delen av det sista förkrigsinkomståret, kan för den förra delen av detta år motsvarande tillämpning av nu angivna regler ifrågakomma. I dylikt fall anses så stort kapital hava varit under förra delen av året nedlagt i rörelsen, som när rörelsen började bedrivas var nedlagt i denna.

För fysisk person må jämförelseinkomsten beträffande förvärvskälla, av

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

vilken han haft sin huvudsakliga försörjning, ej bestämmas till lägre belopp än 3 000 kronor.

Såsom lager av tillgångar avsedda för omsättning eller förbrukning i rörelsen enligt 4 § skall vid det antagna jämförelseårets slut alltid anses lagret vid det sista förkrigsinkomstårets utgång, uppskattat i överensstämmelse med räkenskapernas värdesättning vid denna tidpunkt, även där ett jämkat värde antagits vid uppskattning av inkomsten för sista förkrigsinkomståret.

Den vid taxering till krigskonjunkturskatt senast fastställda jämförelseinkomsten bör frångås endast om särskilda skäl därtill föranleda.

4. Vid uppskattning av inkomst för *beskattningsåret* skall den vid taxeringen till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt verkställda uppskattningen av inkomst hänförlig till rörelse, förutom i fall som avses i 4 § 7 mom. samt i punkt 1 här ovan, frångås i den mån nedan givna särskilda föreskrifter därtill föranleda.

a) Har vid taxering till krigskonjunkturskatt år 1943 tillägg gjorts för vid dylik taxering ej medgiven nedskrivning under nästföregående beskattningsår av lager av tillgångar avsedda för omsättning eller förbrukning i rörelse, skall hänsyn härtill tagas vid värdering av lagret vid beskattningsårets ingång och skall följaktligen vid inkomstuppskattningen avdrag medgivas med belopp svarande mot nämnda tillägg. Har skattskyldig vid inkomstuppskattningen för det beskattningsår, som taxeringen till krigskonjunkturskatt år 1943 avsåg, åtnjutit avdrag för i räkenskaperna ej gjord nedskrivning av lagertillgångar, skall ett mot detta avdrag svarande belopp tilläggas vid inkomstuppskattningen.

b) Lager av tillgångar avsedda för omsättning eller förbrukning i rörelse vid beskattningsårets utgång må ej vid inkomstuppskattningen nedskrivas till lägre belopp än som erhålles vid uppskattning enligt de principer och den prisnivå som tillämpats beträffande lagervärderingen för jämförelseårets utgång, d. v. s. uppskattningen enligt räkenskaperna av lagret vid sista förkrigsinkomstårets utgång (förkrigslagret). Därest det vid uppskattning enligt sagda principer och prisnivå befinnes, att lagret vid beskattningsårets utgång mera avsevärt översteg förkrigslagret, må dock ej beträffande lagerökningen godkännas nedskrivning till lägre värde än anskaffningskostnaden vid sista förkrigsinkomstårets utgång. Därvid iakttages, *dels* att, om lagret vid utgången av augusti 1939 (krigsutbrottet) visas hava varit större än vid sista förkrigsinkomstårets utgång, lagret vid krigsutbrottet skall räknas såsom förkrigslager, samt att i dylikt fall beträffande lagerökningen ej må godkännas nedskrivning till lägre värde än anskaffningskostnaden vid krigsutbrottet, *dels* att nedskrivningen beräknas för förkrigslagret och lagerökningen gemensamt. Lagret i dess helhet vid beskattningsårets utgång må följaktligen ej vid inkomstuppskattningen nedskrivas till lägre belopp än summan av värdet å förkrigslagret uppskattat efter nyss angivna principer och prisnivå och värdet å lagerökningen uppskattat till anskaffningskostnaden vid sista förkrigsin-

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

komstårets utgång eller, därest lagret vid krigsutbrottet skall räknas såsom förkrigslager, anskaffningskostnaden vid krigsutbrottet. Hänsyn skall dock vid bedömande av nedskrivningen tagas till inträffad värdeminskning på grund av prisfall eller av annan orsak, så ock till i vad mån efterfrågan å tillgången kan antagas bliva minskad på grund av rådande krigskonjunktur eller kan antagas bliva minskad eller upphöra, när normala förhållanden åter inträda.

Om den dolda reserven i lagret vid beskattningsårets utgång vid uppskattning av lagertillgångarna till förkrigspris eller till den verkliga anskaffningskostnaden vid nämnda tidpunkt ej är större än den dolda förkrigsreserv som avses i 4 § 4 mom. första stycket (jfr punkt 11 här nedan), skall lagret ej anses nedskrivet till lägre belopp än som godkännes enligt förra stycket. Med förkrigspris förstås kostnaden för att anskaffa tillgångar av ifrågavarande slag vid krigsutbrottet, eller, därest lagret vid sista förkrigsinkomstårets utgång räknas såsom förkrigslager, vid sistnämnda tidpunkt.

Har den skattskyldige ej vid sista förkrigsinkomstårets utgång haft lagertillgång, må vid uppskattningen av inkomsten för beskattningsåret tillgången ej nedskrivas till lägre värde än som kan antagas hava motsvarat kostnaden för att anskaffa tillgången vid utgången av augusti 1939, skäligen reducerat med hänsyn till redan inträffad värdeminskning på grund av prisfall eller av annan orsak eller till befarad värdeminskning vid krigskonjunkturens upphörande eller dessförinnan.

Vid tillämpning av vad ovan stadgats skall iakttagas, att nedskrivning vid inkomstuppskattning enligt denna förordning ej må ske till lägre belopp än det bokförda värdet vid beskattningsårets utgång, såvitt ej den skattskyldige visar att vid uppskattningen enligt räkenskaperna hänsyn ej tagits till nedskrivning som enligt god köpmannased varit uppenbart påkallad.

Tillika skall iakttagas, att av skattskyldig i räkenskaperna gjord värdesättning av lagertillgång, som godkänts vid taxeringen till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, ej bör, med mindre särskilda omständigheter därtill föranleda, vid uppskattning av inkomst enligt denna förordning frångås, försåvitt ej de beträffande räkenskaperna tillämpade grunderna kunna antagas leda till resultat som i genomsnitt mera avsevärt skilja sig från dem som framkomma vid tillämpning av föreskrifterna i denna punkt.

c) Har vid taxering till krigskonjunkturskatt åren 1940—1943 eller något av dessa år avdrag åtnjutits för minskning av dold förkrigsreserv i tillgångar avsedda för omsättning eller förbrukning i rörelse, och har under beskattningsåret den avgångna dolda förkrigsreserven genom nybildning av motsvarande dold reserv helt eller delvis återvunnits, skall ett belopp svarande mot återvinningen tilläggas vid inkomstuppskattningen för detta år, dock att, därest återvinning skett av dold förkrigsreserv som minskats under det beskattningsår som låg till grund för 1940 års taxering till krigskonjunkturskatt, tillägg för återvinningen i denna del ej skall göras med mera än skill-

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

naden mellan det belopp, för vilket avdrag för minskning av den dolda förkrigsreserven åtnjutits vid nämnda taxering, och återvinningen av samma reserv under de beskattningsår, som 1941—1943 års taxeringar avsågo.

Återvinningen under beskattningsåret av avgången dold förkrigsreserv utgöres av skillnaden mellan å ena sidan det belopp, varmed vid uppskattning för taxering till krigskonjunkturskatt lagret vid beskattningsårets utgång var nedskrivet under förkrigspriset, och å andra sidan det belopp, varmed lagret vid beskattningsårets ingång var nedskrivet under nämnda pris, dock högst skillnaden mellan det belopp, varmed dold förkrigsreserv minskats under tidigare beskattningsår, och det belopp som motsvarar återvinning av sådan reserv under de beskattningsår, som 1941—1943 års taxeringar avsågo.

Avdrag för minskning av dold förkrigsreserv vid taxering till krigskonjunkturskatt år 1940 skall anses hava åtnjutits högst med det belopp, som motsvarar den vid nämnda taxering uppskattade merinkomsten.

d) För värdeminskning å maskiner, inventarier, byggnader eller andra dylika tillgångar för stadigvarande bruk medgives i regel avdrag efter samma grunder som tillämpats vid uppskattning enligt denna förordning av inkomsten för sista förkrigsinkomståret, eller, där beräkning efter sådan grund ej kan ske, med belopp motsvarande den med utgångspunkt från anskaffningskostnaden beräknade verkliga värdeminskningen. Avdrag för värdeminskning överstigande den normala av sådant slag, som avses i punkt 3 c) fjärde stycket anvisningarna till 29 § kommunalskattelagen, medgives i den mån denna värdeminskning visas hava uppkommit under beskattningsåret och motsvarande avdrag skett i räkenskaperna. I räkenskaperna gjort avdrag å tillgång som nu sagts för överpris eller merkostnad av sådant slag, som angives i femte stycket nämnda anvisningspunkt, skall likaledes få åtnjutas, dock, där ej särskilda omständigheter till annat föranleda, högst med så stort belopp att det vid ifrågavarande beskattning återstående oavskrivna värdet å tillgången nedbringas till en och en fjärdedel gånger det pris den kan anses hava betingat vid utgången av augusti 1939. Att provisorisk skattepåföring kan ske av den krigskonjunkturskatt, som belöper på återstoden av det i räkenskaperna gjorda avdraget, framgår av 17 §.

Beträffande industriella nybyggnader och nyanskaffade maskinutrustningar eller dylikt, som införlivas med vederbörande anläggningar för stadigvarande bruk, kan sådan omständighet som bör föranleda större avdrag för överpris än nyss sagts ofta anses vara för handen. Kan det med hög grad av sannolikhet förutses att en tillgång skall helt förlora sitt värde efter krigets slut, bör avdrag få ske för hela anskaffningskostnaden, om motsvarande avdrag skett i räkenskaperna. Såsom exempel på sådan omständighet som må föranleda större avdrag för överpris än nyss sagts må vidare framhållas det fall att fartyg eller annan tillgång för stadigvarande bruk, som den skattskyldige innehaft före krigsutbrottet, gått förlorad och annan liknande tillgång anskaffats i dess ställe. I dylikt fall må avdrag för överpris åtnjutas högst med så stort belopp att det vid ifrågavarande beskattning återstående oavskrivna

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

värdet nedbringas till förkrigsvärdet å den nyanskaffade tillgången eller, om detta värde överstiger motsvarande värde för den förlorade tillgången, till summan av förkrigsvärdet å denna tillgång och — i regel — en och en fjärdedel gånger det belopp varmed förkrigsvärdet å den nyanskaffade tillgången överstiger förkrigsvärdet å den förlorade tillgången. I vissa fall kan Kungl. Maj:t med stöd av särskilt av riksdagen meddelat bemyndigande att medgiva eftergift beträffande krigskonjunkturskatt fastställa särskild grund för beräkning av avdrag för överpris eller merkostnad.

e) Beträffande rörelse, för vilken ej förts handelsböcker och beträffande vilken på den grund ovan givna bestämmelser om i räkenskaperna vidtagna åtgärder ej kunna tillämpas, må i motsvarande avseende hänsyn tagas till vad som i det särskilda fallet synes skäligt.

f) Avdrag för avsättning till konjunkturinvesteringsfond eller investeringsfond är ej medgivet, ej heller avdrag för omkostnad som uppenbarligen haft till syfte att nedbringa beskattningen för beskattningsåret. Har under beskattningsåret omkostnad gjorts för en mera omfattande representation eller dyl. än under förkrigsinkomståren, bör avdrag för omkostnaden såvitt angår den ökade representationen medgivas endast i den mån den betingats av rörelsens utvidgning eller andra särskilda förhållanden.

Avdrag för kostnad för pensionering av anställda eller annat likartat ändamål med belopp överstigande medeltalet av liknande avdrag för förkrigsinkomståren medgives allenast i den mån kostnadsökningen kan anses erforderlig för normal årsavsättning på grund av ökade verkliga förpliktelser eller dylikt förhållande. Har sådan förpliktelse ingåtts efter utgången av augusti 1939, iakttages, *dels* att avdrag ej medgives i den mån med kostnaden avses att åt någon bereda högre pension än dubbla det belopp som angives i 9 § tredje stycket lagen den 18 juni 1937 om aktiebolags pensions- och andra personalstiftelser, i förekommande fall förenad med s. k. kapitalunderstöd å högst 4 000 kronor, *dels* att avdrag för s. k. övergångskostnad ej medgives med mera än en tiondel av hela det belopp av sådan kostnad som härrör av den ökade förpliktelsen i den mån den ej avser högre pensioner än nyss sagts, *dels ock* att i regel avdrag ej medgives med högre belopp än i medeltal 4 000 kronor för en var av de befattningshavare som pensioneringen avser.

g) Har skattskyldig i rörelse under beskattningsåret tillgodogjort sig produkter från eget jordbruk och utvisar på grund av den i räkenskaperna tillämpade prissättningen rörelsen inkomstökning och jordbruket inkomstminskning, skall för utjämning härutinnan vid inkomstuppskattning enligt denna förordning beträffande nämnda produkter tillämpas skälig högre prissättning med sammanlagt högst det belopp som motsvarar summan av inkomstminskningen å jordbruket och det å jordbruket belöpande utjämningsavdraget.

h) Rörelseidkare, som lämnat bidrag till institut vilket under statens medverkan bildats för bedrivande av tekniskt-vetenskaplig forskning inom den bransch som rörelseidkaren företräder, äger avdraga sådant bidrag till hälf-

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

ten i den mån bidraget är att anse såsom anläggningsbidrag och i sin helhet i den mån bidraget är att hänföra till driftsbidrag.

i) Huru vid fastställande av inkomsten för beskattningsåret förfaras skall med utdelning å svenska aktier och andelar i svenska ekonomiska föreningar samt med beräkning av ränta å eget kapital nedlagt i rörelsen framgår av punkterna 6 och 8 här nedan.

5. Vid uppskattning av bankaktiebolags inkomst skall avdrag ske med belopp motsvarande den vinst, som för iakttagande av bestämmelserna i 49 § lagen om bankrörelse rörande inlåningens förhållande till bolagets egna fonder användes för avsättning till dylika fonder.

6. I rörelseinkomsten för annan rörelseidkare än sådan som bedriver penningrörelse inräknas ej beträffande vare sig förkrigsinkomståren eller beskattningsåret behållen *utdelning* å svenska aktier eller å andelar i svenska ekonomiska föreningar.

7. Vid beräkning av uppskattad merinkomst av *uppfinnarverksamhet* skall iakttagas, att den under beskattningsåret åtnjutna intäkten genom exploatering av viss uppfinning, vare sig den utgjort engångsersättning eller royalty eller dylikt, till en del kan vara att betrakta såsom gottgörelse för kostnader i samband med uppfinningen, däri inräknad ersättning för uppfinnarens eget förberedande arbete. I följd härav bör i fall, då det förberedande arbetet med uppfinningen påbörjats under tidigare år, inkomsten för beskattningsåret minskas med det belopp som kan anses motsvara gottgörelse för sådana kostnader, i den mån avdrag för desamma ej utnyttjats vid taxering till krigskonjunkturskatt tidigare år, och det mot kostnaderna svarande beloppet skäligen fördelas på den tid under vilken det förberedande arbetet pågått. I förekommande fall bör alltså hänsyn till nämnda kostnader tagas även vid fastställande av jämförelseinkomsten för förvärvskällan.

8. a) För vartdera förkrigsinkomståret så ock för beskattningsåret skall vid taxeringen angivas beräknad *ränta å eget kapital i rörelsen* efter en räntefot av fem procent samt, därest det egna kapitalet under beskattningsåret ökats sedan förkrigsinkomståren, beträffande kapitalökningen efter en räntefot av sex procent. Ingår i kapitalökning, som uppkommit genom besparing av vinstmedel från tidigare år, kapital som ej under någon del av beskattningsåret använts i rörelsen utan varit insatt i riksbanken eller annan bank eller eljest utlånat eller tillfälligt disponerat utom rörelsen, må dock ej ränta å detta kapital beräknas till högre belopp än som faktiskt tillkommit den skattskyldige. Vad angår jämförelseåret skall räntan beräknas å det egna kapital, som anses då hava varit nedlagt i rörelsen, därvid räntan beräknas till medeltalet av räntorna för förkrigsinkomståren, såvitt ej annan grund än medeltalsberäkning tillämpats vid jämförelseinkomstens fastställande, i vilket fall räntan bör beräknas efter grund som finnes skälig.

b) Såsom eget kapital i rörelsen utom i fall som avses i 4 § 6 mom. anses det belopp, varmed tillgångarna överstiga skulderna enligt den värdesättning, som skett i räkenskaperna,

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

dock att beträffande kapital nedlagt i maskiner, inventarier, byggnader eller andra dylika tillgångar för stadigvarande bruk hänsyn skall tagas till den särskilda värdesättning av tillgångarna, som ligger till grund för inkomstuppskattningen enligt denna förordning, såtillvida att i eget kapital inräknas, för andra förkrigsinkomståret hälften av skillnaden mellan de i räkenskaperna för första förkrigsinkomståret gjorda avskrivningarna och de vid inkomstuppskattningen för samma år medgivna avskrivningarna samt för beskattningsåret hälften av skillnaden mellan i räkenskaperna gjorda och vid inkomstuppskattningen medgivna avskrivningar för vart och ett av förkrigsinkomståren och de beskattningsår, för vilka taxering till krigskonjunkturskatt därefter ägt rum, eller, därest de vid inkomstuppskattningen för nämnda år medgivna avskrivningarna äro större än de i räkenskaperna verkställda, eget kapital minskas med hälften av det överskjutande beloppet,

samt att beträffande kapital nedlagt i fartyg, som använts i rörelsen under båda förkrigsinkomståren men försålts eller förlorats före beskattningsårets ingång, i eget kapital för vartdera förkrigsinkomståret inräknas hälften av den dolda reserv i fartyget, som enligt räkenskapernas värdesättning fanns vid första förkrigsinkomstårets ingång.

Vid beräkning av eget kapital skall iakttagas, bland annat,

att i tillgångarna ingående värde å svenska aktier eller andelar i svenska ekonomiska föreningar icke skall medräknas för annan skattskyldig än sådan, som bedriver penningrörelse,

att avskrivnings-, förnyelse- eller annan liknande fond skall räknas såsom skuld, i den mån den motsvaras av bokfört värde å tillgång, till vilken den hänför sig,

att såsom skuld skall räknas investeringsfond för ersättande av förkrigslager,

att avsättning i räkenskaperna för framtida skattebetalning ej skall räknas såsom skuld,

att, därest sådan skuld till pensionsstiftelse enligt lagen om aktiebolags pensions- och andra personalstiftelser, å vilken icke utgår ränta till stiftelsen, i genomsnitt under beskattningsåret överstiger medeltalet av motsvarande skulder under förkrigsinkomståren, det överskjutande beloppet vid ifrågavarande taxering ej skall räknas såsom skuld, samt

att i eget kapital ej inräknas årets vinst, medan å andra sidan årets förlust ej får avräknas.

Beträffande rörelseidkare, vilken i sina räkenskaper upptagit andra tillgångar och skulder än sådana hänförliga till rörelsen, iakttages, att bedömandet av vad som skall anses hava hört till rörelsen eller ej för förkrigsinkomståren och beskattningsåret bör ske efter såvitt möjligt likformiga grunder.

Vid beräkning av eget kapital i fall som avses i 4 § 6 mom. skall vad i denna punkt stadgas äga motsvarande tillämpning med iakttagande därjämte att fastighet, som vid tillämpning av ovan meddelade bestämmelser upptagits till belopp understigande det vid sista förkrigsinkomstårets utgång gällande

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

taxeringsvärdet, må vid beräkningen upptagas till nämnda belopp. Vad nu stadgats äger ej avseende å sådan del av fastighets värde som vid taxeringen redovisats såsom särskilt maskinvärde.

9. Vid fastställande av *uppskattad merinkomst* av viss förvärvskälla i rörelse förfares på följande sätt:

Från inkomsten för beskattningsåret avdrages jämförelseinkomsten. Omfattar beskattningsåret längre eller kortare tid än tolv månader, ökas eller minskas jämförelseinkomsten med hänsyn därtill. Om rörelse i förvärvskällan bedrivits endast under del av beskattningsåret, avdrages allenast motsvarande del av jämförelseinkomsten.

Det erhållna skillnadsbeloppet minskas i förekommande fall med sådant belopp, varmed enligt punkt 8 beräknad ränta för beskattningsåret överstiger räntan för jämförelseåret, eller ökas med sådant belopp, varmed räntan för beskattningsåret understiger räntan för jämförelseåret, därvid iakttages att, om jämförelseinkomsten beräknas för längre eller kortare tid än ett år, ränteskillnaden i motsvarande mån jämkas.

10. Vid beräkning av *uppskattad inkomstminskning* — däri i förekommande fall inräknas underskott — skola de bestämmelser, som gälla för beräkning av uppskattad merinkomst, äga motsvarande tillämpning. Uppskattad inkomstminskning framkommer alltså efter tillägg eller avdrag i förekommande fall av beräknad ränta å minskning eller ökning av eget kapital. Emellertid skall, där jämförelseinkomsten fastställes till högre belopp än det som motsvarar den högsta inkomsten under något av åren 1937—1939 eller däremot svarande räkenskapsår, beloppet av uppskattad inkomstminskning bestämmas med utgångspunkt från den högsta av dessa inkomster. I fall, då verksamheten för vart och ett av nämnda år utvisar underskott, skall beloppet av uppskattad inkomstminskning bestämmas med utgångspunkt från det minsta av de underskottsbelopp som något av åren utvisar. Om den skattskyldige ej haft förvärvskällan under båda förkrigsinkomståren, må beloppet av uppskattad inkomstminskning bestämmas efter grund som finnes skälig.

11. a) Avdrag för minskning av *dold förkrigsreserv* i tillgångar avsedda för omsättning eller förbrukning i rörelse ifrågakommer endast i samband med lagerminskning.

Såsom dold förkrigsreserv anses enligt 4 § 4 mom. första stycket det belopp, varmed tillgångens verkliga värde vid krigsutbrottet visas hava överstigit dess i beskattningshänseende enligt denna förordning gällande värde vid nämnda tidpunkt. Har ej enligt punkt 4 b) här ovan utredning företetts rörande lagret vid krigsutbrottet, må emellertid såsom dold förkrigsreserv antagas det belopp, varmed lagrets verkliga värde vid sista förkrigsinkomstårets utgång visas hava överstigit dess i beskattningshänseende enligt denna förordning då gällande värde.

Det verkliga värdet av lagertillgång bestämmes efter tillgångens förkrigspris, varmed, såsom framgår av punkt 4 b) här ovan, förstås kostnaden för att anskaffa tillgångar av ifrågavarande slag vid krigsutbrottet eller, därest

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

lagret vid sista förkrigsinkomstårets utgång räknas såsom förkrigslager, vid sistnämnda tidpunkt.

Med tillgångs i beskattningshänseende enligt denna förordning gällande värde förstås, där den dolda förkrigsreserven fastställes med hänsyn till förhållandena vid krigsutbrottet, summan av det bokförda värdet vid sista förkrigsinkomstårets utgång och den verkliga anskaffningskostnaden för den lagerökning som skett från denna tidpunkt till krigsutbrottet, och, där den dolda förkrigsreserven fastställes med hänsyn till förhållandena vid sista förkrigsinkomstårets utgång, det bokförda värdet vid denna tidpunkt.

Minskning av dold förkrigsreserv under beskattningsåret utgöres följaktligen av skillnaden mellan å ena sidan det belopp, vartill den dolda förkrigsreserven vid beräkning enligt ovan angivna grunder uppgått, och å andra sidan det belopp, varmed lagret vid beskattningsårets utgång vid uppskattning enligt denna förordning var nedskrivet under förkrigspris, med avdrag av skillnaden mellan det belopp, varmed dold förkrigsreserv minskats under tidigare beskattningsår, och det belopp som motsvarar återvinning av sådan reserv under de beskattningsår, som 1941—1943 års taxeringar avsågo.

b) Vid beräkning av dold förkrigsreserv i maskiner, inventarier eller andra dylika tillgångar för stadigvarande bruk skall med verkliga värdet å sådan tillgång vid utgången av augusti 1939 förstås dess försäljningsvärde vid nämnda tidpunkt.

12. Vad angår *bevisning enligt 4 § 4 mom. andra stycket* må såsom exempel på omständigheter, som den skattskyldige kan med bärande sannolikhetsskäl ådagalägga, anföras,

att inkomstökningen helt eller delvis i följd av vidtagna rationaliseringsåtgärder skulle hava uppkommit även om förhållanden som omförmälas i 1 § ej inträffat,

eller att till följd av sådana före utgången av augusti 1939 ingångna leveransavtal, som icke haft samband med eller sin grund i förhållanden som omförmälas i 1 §, inkomstökningen skulle hava uppkommit även om sådana förhållanden ej inträffat,

eller att inkomstökningen helt eller delvis framstår som ett naturligt led i en utveckling, vilken icke haft samband med eller sin grund i förhållanden som omförmälas i 1 §.

13. När Kungl. Maj:t jämlikt föreskriften i 4 § 5 mom. bestämt *särskild grund* för fastställande huru stor del av uppskattad merinkomst skall antagas hava berott på förhållanden som avses i 1 §, är skattskyldig likväl berättigad att med bärande sannolikhetsskäl ådagalägga, att merinkomsten ej till någon del eller endast till mindre del berott av sådana förhållanden. Förebringas å andra sidan vid taxeringen beträffande viss skattskyldig bärande sannolikhetsskäl för att merinkomsten till större del eller i sin helhet berott på förhållanden som i 1 § avses, skall den taxerade merinkomsten bestämmas med hänsyn därtill.

Uppskattad merinkomst, som hänför sig till livförsäkringsrörelse eller till

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

yrkesmässigt bedriven vetenskaplig, litterär eller konstnärlig verksamhet, verksamhet som läkare, veterinär, tandläkare, konsulterande ingenjör eller arkitekt eller därmed jämförlig yrkesutövning, skall antagas ej hava berott på förhållanden som avses i 1 §, såvitt ej bärande sannolikhetsskäl förebringas för att merinkomsten berott på sådana förhållanden. Kungl. Maj:t äger jämväl för särskilt bestämt annat slag av till rörelse hänförlig verksamhet än nu sagts bestämma att den skall i avseende varom här är fråga likställas med sådan verksamhet.

14. Beträffande *handelsbolag, kommanditbolag, enkelt bolag eller rederi* sker uppskattning av inkomst med motsvarande tillämpning av de i 3 och 4 §§ meddelade bestämmelserna. För företaget såsom sådant bestämmes uppskattad merinkomst eller inkomstminskning samt fastställes i vad mån denna skall antagas hava berott på förhållanden som omförmälas i 1 §, varjämte utjämningsavdrag som i 3 § sista stycket sägs beräknas. Av sålunda fastställt belopp påföres en var av delägarna vad på honom belöper för att vid beräkning av den taxerade merinkomsten medräknas som om fråga vore om en delägarens egen förvärvskälla. Med hänsyn till bestämmelserna i 11 § om skattens beräkning skall en var delägare jämväl påföras på honom belöpande jämförelseinkomst. Motsvarande skall gälla beträffande delägare i s. k. gruvbolag.

Därjämte iakttages, att vid bestämmande av den taxerade merinkomsten beträffande delägare, för vilken den på honom belöpande jämförelseinkomsten ej uppgår till 3 000 kronor, skall, därest delägaren deltagit i företagets skötsel och därav haft sin huvudsakliga försörjning, beräknas ett extra avdrag svarande mot det belopp varmed den på delägaren belöpande jämförelseinkomsten understiger 3 000 kronor. I fall som nu sagts skall vid tillämpning av bestämmelserna i 11 § såsom jämförelseinkomst anses ett belopp av 3 000 kronor.

till 5 §.

1. För beräkning av den *uppskattade merinkomsten* av jordbruk erfordras, att nettointäkten av jordbruksfastighet dels för beskattningsåret dels för vart och ett av förkrigsinkomståren uppdelas på det sätt, att till nettointäkt av skogsbruk hänföras intäkter av skogsbruk enligt 21 § c) kommunalskattelagen med avdrag för därpå belöpande omkostnader, medan till nettointäkt av jordbruk hänföras övriga enligt nämnda paragraf till intäkter av jordbruksfastighet hänförliga intäkter med avdrag för därpå belöpande omkostnader.

I fall, där utredning om en specificerad uppdelning av omkostnader på jordbruk och skogsbruk ej kan förebringas, må i regel kunna förfaras så, att för vart och ett av förkrigsinkomståren och beskattningsåret såsom omkostnader för skogsbruk upptages, förutom vid beräkning av nettointäkten av jordbruksfastighet gjort avdrag för värdeminskning å skog, ett belopp motsvarande viss procent av de i nettointäkten ingående bruttointäkterna av olika slag av skogsprodukter, medan till omkostnader för jordbruk hänföras samt-

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

liga de vid nettointäktens beräkning avdragna utgifterna i den mån de överstiga de för skogsbruk på sätt nyss sagts upptagna omkostnaderna. Procentsatser för beräkning av omkostnader för förvärvande av intäkter av olika slag av skogsprodukter fastställas av Kungl. Maj:t efter förslag av den centrala krigskonjunkturskattenämnden. Där sådan procentsats ej fastställts, må, om ej utredning om en specificerad uppdelning av omkostnaderna kan förebringas, dessa beräknas efter grund som finnes skälig. Rörande fördelningen av omkostnaderna mellan jordbruk och skogsbruk, när jordbruket visar underskott, se punkt 3 sista stycket av anvisningarna till 6 §.

Sedan uppdelning av intäkter och omkostnader på jordbruk och skogsbruk ägt rum, skall för fastställande av den uppskattade merinkomsten av jordbruk, under iakttagande av vad nedan föreskrives, beräknas det belopp, varmed intäkterna av jordbruk med avdrag för därpå belöpande omkostnader under beskattningsåret överstiga motsvarande jämförelseinkomst.

2. Vid bestämmande av den uppskattade merinkomsten skall sådan avvikelse ske från uppskattningen enligt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt som erfordras för att åstadkomma likformighet i inkomstuppskattningen för förkrigsinkomståren och beskattningsåret. Om exempelvis under beskattningsåret minskning skett av kreatursbesättningen genom nedslaktning i större omfattning än som brukat förekomma vid ifrågavarande jordbruk och i större omfattning än som där förekommit under förkrigsinkomståren, bör ett med hänsyn därtill avvägt belopp avräknas. Därjämte bör beaktas om i mera avsevärd omfattning sådana onormala omkostnader under något av förkrigsinkomståren eller beskattningsåret förekommit för reparationer, inköp av levande djur m. m., som ej uppvägts av motsvarande ökning av intäkterna under året. Hava sådana omkostnader förekommit, bör skälig jämkning göras i inkomstuppskattningen för det år på vilket de belöpa, dock under iakttagande att, därest omkostnader som nu avses förekommit under beskattningsåret, avdrag i allt fall skall medgivas i den mån desamma överstiga det belopp motsvarande kostnader skulle hava utgjort vid utgången av augusti 1939. Därest under beskattningsåret nyuppsättning av inventarier eller ny-, till- eller ombyggnad å för jordbruket nödiga driftbyggnader eller till jordbruket hänförlig grundförbättring å fastigheten ägt rum, må jämväl avdrag för kostnaden härför medgivas i den mån den överstiger det belopp, vartill kostnaden för motsvarande nyuppsättning eller arbeten skulle hava uppgått vid utgången av augusti 1939, eller, därest nyuppsättning skett av tillgång som kan anses hava väsentligt värde endast så länge förhållanden som avses i 1 § föreligga, det värde tillgången kan antagas komma att äga sedan kriget upphört.

Inkomst för förkrigsinkomståren beräknas allenast för den eller de fastigheter, som den skattskyldige ägt eller brukat under beskattningsåret.

Har skattskyldig i rörelse under beskattningsåret tillgodogjort sig produkter från eget jordbruk och utvisar på grund av den i räkenskaperna tillämpade prissättningen jordbruket inkomstökning men rörelsen uppskattad in-

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

komstminskning, skall för utjämning härutinnan vid inkomstuppskattning enligt denna förordning beträffande nämnda produkter tillämpas lägre prissättning med sammanlagt högst det belopp som motsvarar summan av inkomstminskningen å rörelsen och det å rörelsen belöpande utjämningsavdraget. Därvid iakttages, att prissänkningen skall anses belöpa å jordbrukets ifrågavarande produkter i förhållande till de i räkenskaperna redovisade försäljningsprisen.

3. Såsom *jämförelseinkomst* skall i regel upptagas medeltalet av inkomsterna för båda förkrigsinkomståren. Har den skattskyldige ej under förkrigsinkomståren bedrivit samma jordbruk som under beskattningsåret under förhållanden jämförbara med förhållandena under detta år eller hava förkrigsinkomståren visat underskott eller eljest uppenbart onormala resultat, må i stället för medeltalet av inkomsterna för förkrigsinkomståren annat belopp, som finnes skäligt, upptagas såsom jämförelseinkomst. Har den skattskyldige ej under förhållanden jämförbara med förhållandena under beskattningsåret bedrivit samma jordbruk under båda förkrigsinkomståren men under ett av dessa år, och kan det anses att avkastningen av jordbruket under detta år ungefärligen motsvarat den genomsnittliga avkastningen av ett liknande jordbruk i trakten för båda förkrigsinkomståren, må vid jämförelseinkomstens bestämmande hänsyn tagas till inkomsterna under detta år, som om dessa vore medeltal för båda åren. I förekommande fall må eljest beaktas resultat, som under förkrigsinkomståren eller något av dessa utvunnits av annan, vilken då bedrivit jordbruk å samma fastighet.

För fysisk person, som av jordbruket haft sin huvudsakliga försörjning, må jämförelseinkomsten ej bestämmas till lägre belopp än 3 000 kronor.

Den vid taxering till krigskonjunkturskatt senast fastställda jämförelseinkomsten bör frångås endast om särskilda skäl därtill föranleda.

4. Ränta å minskning av *eget kapital* i jordbruket beräknas efter en räntefot av fem procent, ränta å ökning av sådant kapital efter en räntefot av sex procent. Ökning av eget kapital i jordbruket anses i regel hava ägt rum vid avbetalning av skuld, som hänfört sig till jordbruket, samt vid nedläggande av eget kapital i samband med ny-, till- eller ombyggnad eller därmed jämförlig förbättring eller vid en mera omfattande nyuppsättning av inventarier för stadigvarande bruk å fastigheten eller dylikt, men ej om avbetalning skett av annan skuld än nu sagts även om denna varit intecknad i fastigheten. Hänsyn till ökning av eget kapital tages endast då den skattskyldige förebringar tillfredsställande utredning rörande ökningen.

5. Såsom taxerad merinkomst av jordbruk skall, där ej utredning som avses i nästa punkt förebringas, upptagas den uppskattade merinkomsten med avräkning av dels ett belopp utgörande tio procent av den uppskattade merinkomsten, avsett att täcka av kriget förorsakad värdeminskning genom försämrad hävd med mera, dels ock ett belopp svarande mot utjämningsavdrag som i 3 § sista stycket sägs, utgörande femton procent av jämförelseinkomsten.

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

6. Skattskyldig som vill framställa yrkande att den efter det i punkt 5 omförmälda avdraget å tio procent återstående uppskattade merinkomsten skall anses helt eller delvis ej hava berott på förhållanden som i 1 § sägs, har att till stöd för yrkandet förete erforderlig utredning.

Därvid gäller såsom huvudregel, att i taxerad merinkomst inräknas endast i bruttointäkten ingående prisstegring vid avyttring eller uttag till egen rörelse av produkter från jordbruket utöver vad som erfordrats för att dels täcka omkostnadernas ökning i förhållande till prisläget före krigsutbrottet dels utgöra kompensation för förhållanden som avses i 3 § sista stycket. Hänsyn tages därvid ej till ökning av värdet å fri bostad å fastigheten eller av andra naturaförmåner från denna. Ingår i den uppskattade merinkomsten inkomstökning på grund av tillfällig uthyrning eller av körslor eller dylikt i större omfattning än normalt, skall den upptagas i den taxerade merinkomsten i den mån den kan med sannolikhet anses hava berott på förhållanden som avses i 1 §, även om den ej uppkommit på grund av prisstegring. Inkomstökning å arrende eller dylikt upptages i den taxerade merinkomsten endast i den mån den kan med sannolikhet anses hava berott på förhållanden som avses i 1 §.

Kompensation för förhållanden som avses i 3 § sista stycket skall vid utredning enligt denna punkt beräknas till femton procent av den vinst, som skulle hava uppkommit, därest avyttring eller uttag till egen rörelse av jordbruksprodukter av samma slag som under beskattningsåret ägt rum under förkrigsinkomståren.

Prisstegring utöver vad som erfordrats för att täcka omkostnadernas ökning och utgöra kompensation för förhållanden som avses i 3 § sista stycket beräknas normalt å bruttointäkterna för beskattningsåret efter procentsatser som av Kungl. Maj:t fastställas efter förslag av den centrala krigskonjunkturskattenämnden eller, där sådan procentsats ej fastställts, efter procentsats som finnes skälig. Om det av skattskyldig eller beskattningsmyndighet visas att å gjorda försäljningar under beskattningsåret tillämpats priser vilka för den skattskyldige genomsnittligt innefattat en mindre eller större prisstegring än som beräknats med tillämpning av fastställda procentsatser, skall dock hänsyn därtill tagas vid den taxerade merinkomstens fastställande.

till 6 §.

1. Den grundläggande principen i fråga om krigskonjunkturbeskattning av skogsbruk är att beskattning endast sker av det belopp som motsvarar prisstegring å i skogsbruket tillgodogjorda skogsprodukter i förhållande till det genomsnittliga prisläget under förkrigsinkomståren i den mån denna prisstegring överstiger omkostnadernas ökning sedan sagda tid. Beskattningen reduceras ytterligare dels genom kompensation för förhållanden som avses i 3 § sista stycket, dels genom särskilt avdrag med syfte bland annat att befordra med hänsyn till folkhushållningen önskvärda avverkningar, ett avdrag som blir högre i den mån avverkningen överstiger viss storlek. Efter-

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

som inkomsterna av skogsbruk för såväl förkrigsinkomståren som beskattningsåret äro beroende av virkesuttagens storlek och således ej utgöra lämplig grund för att jämföra den skattskyldiges verkliga ekonomiska förmåner under de olika åren, skall någon uppskattad merinkomst av skogsbruk ej fastställas. Beskattningen begränsas däremot på det sätt att den taxerade merinkomsten ej må beräknas till högre belopp än som av den skattskyldige kan visas hava utgjort nettointäkt av skogsbruk under beskattningsåret. Den närmare innebörden av dessa regler framgår av följande punkter.

2. För beräkning av den *taxerade merinkomsten* i annat fall än som avses i punkt 4 skall i första hand fastställas det belopp som motsvarar prisstegringen i förhållande till det genomsnittliga prisläget under förkrigsinkomståren å de under beskattningsåret avyttrade eller för förädling eller förbrukning i egen rörelse uttagna skogsprodukterna, i den mån prisstegringen överstiger vad som erfordrats för att täcka omkostnadernas ökning. Prisstegringen torde vanligen kunna beräknas procentuellt å bruttointäkterna beträffande olika produkter.

Kompensation för förhållanden som avses i 3 § sista stycket beräknas till femton procent av den vinst, som skulle hava uppkommit, därest avyttring eller uttag för förädling eller förbrukning i egen rörelse av skogsprodukter av samma slag som under beskattningsåret ägt rum under förkrigsinkomståren.

Från det vid tillämpning av andra stycket framkomna återstående beloppet medgives särskilt avdrag med syfte bland annat att befordra med hänsyn till folkhushållningen önskvärda avverkningar. Dylikt avdrag utgör fem procent å bruttointäkten av den ifrågavarande avverkningen i dess helhet å samtliga den skattskyldige tillhöriga fastigheter samt, om avverkningen överstigit nedan angiven virkeskvantitet, därutöver hälften av det resterande återstående beloppet till den del det belöper å den överskjutande avverkningen. Kungl. Maj:t äger att, om särskild anledning därtill uppstår, för särskilda virkesslag förordna om större nedsättning än som nu sagts. Om bruttointäkten av avverkningen är väsentligt högre än som normalt kan påräknas för en dylik avverkning, beräknas dock avdraget endast å så stort belopp som kan anses motsvara normal bruttointäkt. Den virkeskvantitet till vilken enligt vad nyss sagts hänsyn skall tagas vid bestämmande av avdragets storlek skall utgöra etthundratrettio procent av det antal kubikmeter virke, som erhålles genom att med varandra multiplicera de vid senaste fastighetstaxering tillämpade talen för areal, bonitet och relativ skogstillgång. Det ovan angivna resterande återstående beloppet fördelas på den avverkning, som uppgår till respektive överstiger den angivna virkeskvantiteten, i förhållande till antalet kubikmeter virke inom vardera avverkningsdelen.

Grunder för beräkning av prisstegring som i första stycket sägs och för kompensation som i andra stycket sägs fastställas av Kungl. Maj:t efter förslag av den centrala krigskonjunkturskattenämnden.

Om den skattskyldige eller beskattningsmyndighet kan visa att å de för-

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

säljningar eller uttag till egen rörelse, som av den skattskyldige gjorts under beskattningsåret, tillämpats priser vilka sammanlagt innefattat en mindre eller större prisstegring än som beräknats med tillämpning av nyss angiven beräkningsgrund, skall hänsyn därtill tagas vid den taxerade merinkomstens fastställande. Jämväl i detta fall skall kompensation som i andra stycket sägs och avdrag som i tredje stycket sägs medgivas.

Avdrag som i tredje stycket sägs skall anses utgöra kompensation jämväl för det förhållandet att nämnda prisstegring blivit mindre än som kan anses normalt för ifrågavarande sortiment av sådan anledning som att den skattskyldige till bränsle avverkat virke vilket normalt kunnat avyttras till massaved eller dylikt. Dock äger skattskyldig rätt att, i stället för att komma i åtnjutande av avdrag som nu sagts, om därigenom större förmån erhålles, åberopa bevisning att prisstegringen på det avverkade virket av dylik anledning varit mindre än den som normalt skulle kunnat påräknas.

3. Visar den skattskyldige, att hans nettointäkt av skogsbruk i annat fall än som avses i punkt 4 under beskattningsåret varit mindre än det belopp som erhålles vid tillämpning av punkt 2, må den taxerade merinkomsten icke bestämmas till högre belopp än nettointäkten utgjort.

Vid beräkning av nettointäkten av skogsbruk skall från bruttointäkterna av skogsbruk under beskattningsåret avdrag göras för därpå belöpande omkostnader. För beräkningen erfordras alltså i regel att nettointäkten av jordbruksfastighet såvitt angår beskattningsåret uppdelas mellan skogsbruk och jordbruk på det sätt som angives i punkt 1 av anvisningarna till 5 §. Såsom omkostnad må upptagas jämväl beräknad skälig kostnad för utav avverkning föranledda efterföljande röjnings- och liknande arbeten så ock kostnad för utav avverkningen direkt förorsakad återplantering, ändå att kostnaderna ej hänföra sig till beskattningsåret. Har under beskattningsåret nedlagts dylik kostnad, för vilken avdrag medgivits vid taxering till krigskonjunkturskatt redan för tidigare beskattningsår, får sådant belopp ej ånyo avdragas. Därest omkostnad under beskattningsåret i avsevärd utsträckning hänför sig till skogsprodukter, vilka ej avyttrats före beskattningsårets utgång, skall denna omkostnad vid ifrågavarande taxering anses belöpa på beskattningsåret endast i den mån den hänför sig till under detta år avyttrade produkter. Å andra sidan skall den skattskyldige vara berättigad att åtnjuta avdrag för omkostnad, som hänför sig till under beskattningsåret avyttrade men dessförinnan avverkade produkter, i den mån den skattskyldige ej tidigare åtnjutit avdrag för denna omkostnad. Därest under beskattningsåret nyuppsättning av inventarier eller ny-, till- eller ombyggnad å för skogsbruket nödiga driftbyggnader eller till skogsbruket hänförlig grundförbättring å fastigheten ägt rum, må jämväl avdrag för kostnaden härför medgivas i den mån den överstiger det belopp, vartill kostnaden för motsvarande nyuppsättning eller arbeten skulle hava uppgått vid utgången av au-

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

gusti 1939, eller, därest nyuppsättning skett av tillgång som kan anses hava väsentligt värde endast så länge förhållanden som avses i 1 § föreligga, det värde tillgången kan antagas komma att äga sedan kriget upphört. Såsom omkostnad må i fall, då skog avverkats eller ock avyttrats utan samband med avyttring av marken, belopp motsvarande avdrag enligt 22 § 1 mom. andra stycket kommunalskattelagen upptagas endast om fastigheten förvärvats efter utgången av augusti 1939.

I fall, där skattskyldig under beskattningsåret drivit såväl jordbruk som skogsbruk och jordbruket utvisar underskott, äger den skattskyldige att vid beräkning av nettointäkten av skogsbruket till omkostnader för skogsbruk överföra högst så stor del av omkostnaderna för jordbruket att underskottet å detta bortfaller.

4. I fall, då växande skog avyttrats i samband med avyttring av marken, beräknas nettointäkt av skogsbruk enligt denna förordning så att från den för skogen erhållna köpeskillingen avdrag göras dels med ett belopp svarande mot den växande skogens uppskattade värde vid utgången av augusti 1939 eller, om skogens för ägaren gällande ingångsvärde var större, detta värde, dels för de i samband med avyttringen uppkomna kostnaderna i den mån de belöpa på skogen. Den sålunda beräknade nettointäkten av skogsbruk, minskad med utjämningsavdrag som i 3 § sista stycket sägs, utgörande femton procent å nettointäkten, upptages såsom taxerad merinkomst å avyttringen av den växande skogen. Vid uppskattning av värdet å den växande skogen vid utgången av augusti 1939 iakttages, att bevisning rörande dess storlek i regel ej kan åläggas den skattskyldige. Värdeökningen å den växande skogen sedan nämnda tidpunkt må följaktligen ej beräknas till högre belopp än som finnes med sannolikhet svara mot utvecklingen av den allmänna fastighetsmarknaden beträffande skogsegendomar å orten.

5. Har skattskyldig i rörelse under beskattningsåret tillgodogjort sig produkter från eget skogsbruk och utvisar på grund av den i räkenskaperna tillämpade prissättningen rörelsen uppskattad inkomstminskning, medan taxerad merinkomst framkommer för skogsbruket, skall för utjämning härutinnan beträffande nämnda produkter tillämpas lägre prissättning med sammanlagt högst det belopp som motsvarar summan av inkomstminskningen å rörelsen och det å rörelsen belöpande utjämningsavdraget. Därvid iakttages, att prissänkningen skall anses belöpa å skogsbrukets ifrågavarande produkter i förhållande till de i räkenskaperna redovisade försäljningsprisen.

Vad sålunda stadgats skall gälla även i fall då skattskyldig i rörelse tillgodogjort sig produkter från skogsbruk, bedrivet av moder- eller dotterföretag, och skall i dylikt fall inkomstuppskattningen för båda företagen jämkas med hänsyn till den tillämpade prissättningen.

6. Vad i punkt 4 av anvisningarna till 9 § stadgas skall äga motsvarande tillämpning i fall där växande skog avyttrats i samband med avyttring av marken och intäkten å avyttringen är att hänföra till inkomst av skogsbruk.

(Kungl. Maj:ts förslag.)	*(Utskottets förslag.)*
	Har växande skog tagits i anspråk av kronon genom förfogande enligt allmänna förfogandelagen eller har växande skog eljest avyttrats under sådana förhållanden att tvångsförsäljning till det allmänna måste anses vara för handen, skall vad i punkt 4 av anvisningarna till 9 § stadgas likaledes äga motsvarande tillämpning.

7. Vid taxering till krigskonjunkturskatt skall helt bortses från bruttointäkt av under år 1943 stormfälld skog så ock från därå belöpande omkostnader.

till 7 §.

1. Beträffande inkomst av annan fastighet kan det i regel antagas, att *taxerad merinkomst* bör upptagas allenast i fall där bruttointäkterna under beskattningsåret i jämförelse med förkrigsinkomståren ökats på grund av uthyrningsmöjligheter, som under normala förhållanden ej plägat vara för handen men under beskattningsåret kunnat utnyttjas, och som kunna med sannolikhet antagas hava haft sitt upphov i det av krigstillståndet framkallade läget. Taxering företages därför i regel allenast därest nu angivna förutsättningar synas vara för handen. Tillika iakttages att medgivande av utjämningsavdrag med femton procent å jämförelseinkomsten påverkar den taxerade merinkomstens storlek.

2. Vid bestämmande av *uppskattad merinkomst* skall inkomst för förkrigsinkomståren beräknas allenast för fastigheter som den skattskyldige innehaft även under beskattningsåret.

Den vid taxeringen till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt verkställda beräkningen av inkomst av annan fastighet skall vid uppskattning av inkomst enligt denna förordning frångås i den mån följande särskilda föreskrifter därtill föranleda.

Har fastighet eller del därav, som plägat vara uthyrd, under något av förkrigsinkomståren ej varit uthyrd men har den varit uthyrd under beskattningsåret, skall vid uppskattning av inkomsterna för förkrigsinkomståren tilläggas skäligt hyresbelopp. Avdrag för kostnad för reparation och underhåll av byggnader beräknas ej för förkrigsinkomståren samt ej heller för beskattningsåret i vidare mån än kostnaden förorsakats av eller eljest ägt direkt samband med de förhållanden som föranlett inkomstökningen eller med anordning som nödvändiggjorts av krigstillståndet. Värdeminskningsavdrag beräknas ej för förkrigsinkomståren. För beskattningsåret medgives sådant avdrag endast i den mån värdeminskningen under detta år på grund av verkställd ny-, till- eller ombyggnad eller annan omständighet kan antagas hava varit större än under förkrigsinkomståren. Det må emellertid fram-

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

hållas, att uthyrning varom här är fråga ofta föranleder skadegörelse eller slitning, som ej skulle hava uppkommit, om ej uthyrningen ägt rum. Sådant förhållande må, där ej hänsyn till detsamma tagits genom avdrag för reparation eller dylikt under beskattningsåret, beaktas vid beräkning av avdrag för värdeminskning. Har å andra sidan under beskattningsåret kostnad nedlagts för reparation eller underhåll, som under föregående beskattningsår blivit eftersatt och på den grund beaktats vid beräkning av värdeminskningsavdrag för det året, må avdrag för kostnaden ej ånyo medgivas.

3. Såsom *jämförelseinkomst* skall i regel upptagas medeltalet av inkomsterna för förkrigsinkomståren. Har den skattskyldige ej under båda förkrigsinkomståren innehaft samma fastighet eller fastigheter som under beskattningsåret, må såsom jämförelseinkomst i stället för medeltalet av inkomsterna för dessa år antagas annat belopp, som finnes skäligt. Har den skattskyldige ej innehaft samma fastighet eller fastigheter som under beskattningsåret under hela det förra men under hela det senare förkrigsinkomståret, skall i regel inkomsten för det senare året vara jämförelseinkomst. Har den skattskyldige ej innehaft samma fastighet eller fastigheter som under beskattningsåret under något av förkrigsinkomståren i dess helhet, må beaktas resultat, som under förkrigsinkomståren eller något av dessa utvunnits av annan, vilken då innehaft fastigheten. Vid denna jämförelse bör dock iakttagas den skillnad som må föreligga bland annat med hänsyn till det av de olika ägarna i fastigheten nedlagda egna kapitalet.

För fysisk person, som av annan fastighet haft sin huvudsakliga försörjning, må jämförelseinkomsten ej bestämmas till lägre belopp än 3 000 kronor.

Den vid taxering till krigskonjunkturskatt senast fastställda jämförelseinkomsten bör frångås endast om särskilda skäl därtill föranleda.

4. Ränta å minskning av *eget kapital* i fastigheten beräknas efter en räntefot av fem procent, ränta å ökning av sådant kapital efter en räntefot av sex procent. Ökning av eget kapital i fastigheten anses i regel hava ägt rum vid avbetalning av skuld, som hänfört sig till fastigheten, samt vid nedläggande av eget kapital i samband med ny-, till- eller ombyggnad eller därmed jämförlig förbättring eller vid en mera omfattande nyuppsättning av inventarier för stadigvarande bruk å fastigheten eller dylikt, men ej om avbetalning skett av annan skuld än nu sagts även om denna varit intecknad i fastigheten.

till 8 §.

1. Såsom likartad med inkomst i form av tantiem m. m. anses exempelvis sådan inkomst av tjänst som utgår i form av lön eller annan förmån från rörelse, om och i den mån lönens eller förmånens belopp uppenbarligen påverkats av rörelsens resultat. I den mån ökning av sådan lön eller förmån får anses motiverad av ett större eller värdefullare arbete betraktas den följaktligen ej såsom likställd med inkomst av tantiem m. m.

2. I fråga om inkomst av tillfällig verksamhet såsom uppfinnare skall vad

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

i punkt 7 av anvisningarna till 4 § stadgats beträffande yrkesmässig uppfinnarverksamhet äga motsvarande tillämpning.

3. Såsom jämförelseinkomst upptages i regel medeltalet av inkomsterna för förkrigsinkomståren av tjänst eller tillfällig förvärvsverksamhet som avses i 8 § sista stycket. Är det uppenbart att detta medeltal ej utgör ett godtagbart uttryck för den skattskyldiges normala årsinkomst av sådant slag vid tiden närmast före krigsutbrottet, skall dock jämförelseinkomsten fastställas till annat belopp som med hänsyn till omständigheterna kan anses skäligt. Har skattskyldig, vilken under beskattningsåret åtnjutit inkomst av tjänst, befordrats till eller eljest övergått till den ifrågavarande tjänsten efter krigsutbrottet, och skulle, om den skattskyldige redan dessförinnan innehaft den nya tjänsten, på grund därav för honom fastställts högre jämförelseinkomst än den för honom eljest gällande, skall jämförelseinkomsten skäligen jämkas med hänsyn härtill. Därest skattskyldig av inkomst som här avses haft sin huvudsakliga försörjning, må jämförelseinkomsten ej bestämmas till lägre belopp än 3 000 kronor.

Den vid taxering till krigskonjunkturskatt senast fastställda jämförelseinkomsten bör frångås endast om särskilda skäl därtill föranleda.

till 9 §.

1. Uppskattning av realisationsvinst vid avyttring av fast eller lös egendom sker enligt de regler som gälla för beräkning av sådan vinst enligt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, dock att i stället för priset vid förvärvet må avdragas egendomens uppskattade värde vid utgången av augusti 1939, om därigenom större förmån erhålles. Vid uppskattning av dylikt värde å fast egendom iakttages, att bevisning rörande dess storlek i regel ej kan åläggas den skattskyldige. Värdeökningen å egendomen efter nämnda tidpunkt bör följaktligen ej beräknas till högre belopp än som finnes med sannolikhet svara mot utvecklingen av den allmänna fastighetsmarknaden å orten. Från realisationsvinsten får avdragas realisationsförlust vid avyttring av fast eller lös egendom, därvid beaktas, att, om värdet vid utgången av augusti 1939 lagts till grund för beräkningen av realisationsvinsten, värdet vid samma tidpunkt också skall läggas till grund för beräkning av realisationsförlusten, försåvitt värdet å den egendom förlusten avser då var lägre än kostnaden för förvärvet.

Inkomst av realisationsvinst beräknas ej för förkrigsinkomståren. Om skattskyldig mera regelbundet gör försäljningar, exempelvis av aktier, utan att dock yrkesmässig sådan verksamhet anses föreligga, kan beskattning av hela den realisationsvinst, som belöper på tiden efter krigsutbrottet, stundom te sig oskälig. Jämkning av den taxerade merinkomsten bör i sådant fall ske genom avdrag med skäligt belopp, därvid emellertid märkes, att till utgångspunkt för avdraget bör tagas realisationsvinsten i sin helhet och ej blott den del av denna vinst som hänför sig till värdeökning efter krigsutbrottet, samt

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

att även storleken av försäljningsvinster under de olika åren, som ej äro skattepliktiga, bör beaktas.

2. Till realisationsvinst enligt 9 § skall icke hänföras sådan intäkt, som enligt 2 § 1 mom. andra stycket skall inräknas i inkomst av rörelse.

3. Har uppkommen realisationsvinst vid avyttring av tillgång för stadigvarande bruk under beskattningsåret använts för inköp av tillgång liknande den avyttrade under sådana förhållanden att avyttringen och inköpet helt eller delvis skäligen böra betraktas som ett utbyte av en befintlig tillgång mot en annan, skall i motsvarande mån realisationsvinsten ej medräknas vid taxeringen till krigskonjunkturskatt. Har vid taxering till krigskonjunkturskatt ett föregående år tillämpning skett av motsvarande bestämmelse i då gällande författning, skall, därest den inköpta tillgången åter avyttrats under beskattningsåret, vid beskattning enligt 9 § så anses som om omedelbart avdrag för avskrivning å tillgången skett med det belopp som skatteeftergiften det föregående året avsett.

4. Har fastighet tagits i anspråk genom expropriation eller eljest avyttrats under sådana förhållanden att tvångsförsäljning till det allmänna måste anses vara för handen, och finnes det ej uppenbart, att avyttringen skulle ägt rum även om tvång icke förelegat, skall den genom överlåtelsen uppkomna realisationsvinsten icke anses hava berott på förhållanden som omförmälas i 1 §.

till 10 §.

1. Av 4 § 3 mom. framgår att, om en förvärvskälla inom rörelse utvisar inkomstökning och en annan inkomstminskning, inkomstminskningen skall i viss ordning avräknas från inkomstökningen. Av punkt 4 g) av anvisningarna till 4 § och tredje stycket av punkt 2 av anvisningarna till 5 § framgår att i förhållande mellan jordbruk och rörelse utjämning i vissa fall skall enligt särskilda regler äga rum i händelse den ena förvärvskällan utvisar inkomstökning och den andra inkomstminskning. Utjämning i särskild ordning skall enligt punkt 3 sista stycket och punkt 5 av anvisningarna till 6 § jämväl i vissa fall ifrågakomma i förhållande mellan å ena sidan skogsbruk, å andra sidan jordbruk, därest detta utvisar underskott, eller rörelse, därest denna utvisar inkomstminskning.

Beräkning av inkomstminskning beträffande skogsbruk förutsättes ej enligt denna förordning kunna ifrågakomma.

Beräkning av inkomstminskning beträffande annan fastighet förutsättes ej enligt denna förordning kunna ifrågakomma i annat fall än som avses i punkt 3 här nedan.

Avdrag för realisationsförlust vid avyttring av fast eller lös egendom medgives enligt 9 § från realisationsvinst å sådan egendom men antages enligt denna förordning ej kunna ske i andra fall.

2. I övrigt skall avdrag för inkomstminskning under beskattningsåret å krigskonjunkturskatt underkastad förvärvskälla medgivas vid den beskattningsbara merinkomstens bestämmande enligt följande föreskrifter.

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

Avdrag för inkomstminskning å rörelse, i den mån utjämning av densamma ej skett enligt de i punkt 1 första stycket angivna bestämmelserna, skall medgivas från inkomstökning hänförlig till sådan inkomst, som avses i 2 § 1 mom. e), samt, till den del inkomstminskningen överstiger sådan inkomstökning och kan antagas hava berott på förhållanden som omförmälas i 1 §, från taxerad merinkomst å annan förvärvskälla.

Vad sålunda stadgats om inkomstminskning å rörelse skall i tillämpliga delar gälla jämväl i fråga om inkomstminskning hänförlig till sådan inkomst, som avses i 2 § 1 mom. e), under iakttagande att avdrag för sådan inkomstminskning i första hand skall ske från inkomstökning å rörelse.

Med inkomstökning å rörelse avses här ovan den uppskattade merinkomsten minskad med det å rörelsen belöpande utjämningsavdraget. Inkomstökning hänförlig till sådan inkomst, som avses i 2 § 1 mom. e), skall beräknas till skillnaden mellan inkomsten under beskattningsåret och motsvarande inkomst under ett antaget jämförelseår.

Med inkomstminskning å rörelse avses här ovan summan av den enligt punkt 10 av anvisningarna till 4 § beräknade uppskattade inkomstminskningen och ett belopp svarande mot det å rörelsen belöpande utjämningsavdraget. Beträffande inkomst som avses i 2 § 1 mom. e) skall inkomstminskning beräknas till skillnaden mellan inkomsten under det antagna jämförelseåret och inkomsten under beskattningsåret, dock under iakttagande att inkomstminskningen ej må beräknas till högre belopp än som erhålles vid motsvarande tillämpning av den för beräkning av taxerad merinkomst gällande regeln enligt 8 § sista stycket. Inkomstminskning som nu sagts skall antagas hava berott på förhållanden som omförmälas i 1 §, i den mån det ej framgår såsom sannolikt att inkomstminskningen ej berott på sådana förhållanden.

Med inkomst som avses i 2 § 1 mom. e) under ett antaget jämförelseår förstås, där ej särskilda förhållanden till annat föranleda, medeltalet av inkomster av motsvarande slag under förkrigsinkomståren.

Beträffande inkomstminskning å jordbruk skall avdrag medgivas från taxerad merinkomst å annan förvärvskälla, i den mån inkomstminskningen skall anses hava berott på förhållanden som omförmälas i 1 §. Avdrag medgives i första hand från taxerad merinkomst av skogsbruk och, till den del avdraget ej kan sålunda fullt utnyttjas, från taxerad merinkomst å övriga förvärvskällor, i sista hand från taxerad merinkomst av rörelse. Med inkomstminskning som nu sagts avses det belopp, som erhålles vid motsvarande tillämpning av de för beräkning av uppskattad merinkomst å jordbruk gällande reglerna. Emellertid skall, där jämförelseinkomsten fastställes till högre belopp än det som motsvarar den högsta inkomsten under något av åren 1937 och 1938, inkomstminskningen bestämmas med utgångspunkt från den högsta av dessa inkomster. I fall, då jordbruket för vart och ett av nämnda år utvisar underskott, skall inkomstminskning bestämmas med utgångspunkt från det minsta av de underskottsbelopp som något av åren utvisar. Om den skattskyldige ej

(Kungl. Maj:ts förslag.)

haft ifrågavarande jordbruk under båda förkrigsinkomståren, må beloppet av inkomstminskning bestämmas efter grund som finnes skälig. Av inkomstminskningen skall en fjärdedel anses hava berott på förhållanden som omförmälas i 1 §, därest ej den skattskyldige visar, att större del av inkomstminskningen berott på sådana förhållanden.

Vid tillämpning av vad ovan föreskrivits skall iakttagas, att, därest skattskyldig haft inkomstminskning å en krigskonjunkturskatt underkastad förvärvskälla och inkomstökning å en krigskonjunkturskatt icke underkastad förvärvskälla samt mellan dessa förvärvskällor finnes sådant samband att avräkning dem emellan framstår såsom särskilt naturlig, sådan avräkning i första hand bör ske, oaktat den skattskyldige även haft annan, krigskonjunkturskatt underkastad förvärvskälla, som utvisar inkomstökning. Vid bedömande i vad mån inkomstökning å krigskonjunkturskatt icke underkastad förvärvskälla skall anses föreligga bör jämförelse göras mellan den vid taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt för beskattningsåret beräknade inkomsten av förvärvskällan och medeltalet av motsvarande inkomster under förkrigsinkomståren.

3. Beträffande avdrag för inkomstminskning under de beskattningsår, 1941—1943 års taxeringar till krigskonjunkturskatt avsågo, iakttages, att sådant avdrag skall medgivas från den merinkomst, som återstår sedan det i 10 § 1 mom. omförmälda avdraget för inkomstminskning i förekommande fall gjorts. Vid bedömande av inkomstminskningens storlek och övriga med avdragsrätten sammanhängande frågor skola de vid nämnda taxeringar gällande föreskrifterna äga tillämpning. Därvid märkes, att fråga kan vara antingen om sådan inkomstminskning, som vid 1941—1943 års taxeringar skulle avdragas innan taxerad merinkomst av visst slag fastställdes, eller om sådan inkomstminskning som fick avdragas enligt 10 § i förordningarna om krigskonjunkturskatt för åren 1941—1943. Avdrag medgives endast i den mån inkomstminskningen kan anses hava berott på förhållanden som omförmälas i 1 §, under iakttagande tillika att avdrag för inkomstminskning å

(Utskottets förslag.)

3. Beträffande avdrag för inkomstminskning under de beskattningsår, 1941—1943 års taxeringar till krigskonjunkturskatt avsågo, iakttages, att sådant avdrag skall medgivas från den merinkomst, som återstår sedan det i 10 § 1 mom. omförmälda avdraget för inkomstminskning i förekommande fall gjorts. Vid bedömande av inkomstminskningens storlek och övriga med avdragsrätten sammanhängande frågor skola de vid nämnda taxeringar gällande föreskrifterna äga tillämpning. Därvid märkes, att fråga kan vara antingen om sådan inkomstminskning, som vid 1941—1943 års taxeringar skulle avdragas innan taxerad merinkomst av visst slag fastställdes, eller om sådan inkomstminskning som fick avdragas enligt 10 § i förordningarna om krigskonjunkturskatt för åren 1941—1943. Avdrag medgives endast i den mån inkomstminskningen kan anses hava berott på förhållanden som omförmälas i 1 §, under iakttagande tillika att avdrag för inkomstminskning å

(Kungl. Maj:ts förslag.)	*(Utskottets förslag.)*
annan fastighet må medgivas allenast från taxerad merinkomst å samma förvärvskälla under beskattningsåret. Vid beräkning av inkomstminskning å viss förvärvskälla under de beskattningsår som 1942 och 1943 års taxeringar avsågo må ej vid tillämpning av 10 § 2 mom. hänsyn tagas till å förvärvskällan belöpande utjämningsavdrag. Vid bestämmande huruvida avdrag skall anses hava *kunnat utnyttjas* vid tidigare års taxeringar skall bortses från det i 10 § omförmälda avdraget å 3 000 kronor.	annan fastighet må medgivas allenast från taxerad merinkomst å samma förvärvskälla under beskattningsåret. Vid beräkning av inkomstminskning å viss förvärvskälla under de beskattningsår som 1942 och 1943 års taxeringar avsågo må ej vid tillämpning av 10 § 2 mom. hänsyn tagas till å förvärvskällan belöpande utjämningsavdrag. Vid bestämmande huruvida avdrag skall anses hava *utnyttjats* vid tidigare års taxeringar skall bortses från det i 10 § omförmälda avdraget å 3 000 kronor.

Inkomstminskning å annan fastighet beräknas med motsvarande tillämpning av de för beräkning av uppskattad merinkomst å denna förvärvskälla gällande reglerna ävensom av vad ovan stadgats angående inkomstminskning å jordbruk för det fall att jämförelseinkomsten fastställes till högre belopp än medeltalet för förkrigsinkomståren. Inkomstminskning å annan fastighet skall anses hava berott på förhållanden som omförmälas i 1 § i den mån den uppkommit genom att bruttointäkterna under det beskattningsår varom är fråga i jämförelse med förkrigsinkomståren minskats på grund av att uthyrningsmöjligheter, som under normala förhållanden plägat vara för handen, under beskattningsåret ej kunnat utnyttjas på grund av det av krigstillståndet framkallade läget.

Avdrag som avses i denna punkt, med undantag för avdrag för inkomstminskning å annan fastighet, tillgodonjutes i första hand från taxerad merinkomst av förvärvskälla, å vilken inkomstminskningen uppstått. Återstående avdrag göres från taxerad merinkomst av rörelse och, i den mån avdraget ej såmedelst kan fullt utnyttjas, från summan av övriga taxerade merinkomster.

till 14—19 samt 21 §§.

1. Har värdet av lager av tillgångar avsedda för omsättning eller förbrukning i rörelse, enligt uppskattning jämlikt punkt 4 b) av anvisningarna till 4 §, sedan sista förkrigsinkomstårets utgång nedgått och har den skattskyldige i sin balansräkning för beskattningsåret till en särskild varuförnyelsefond, avsedd för nedskrivning av lager som han haft för avsikt att anskaffa i det avyttrade eller eljest avgångna lagrets ställe, gjort avsättning för vilken avdrag ej skett vid beräkning av nettointäkten, skall efter därom framställt yrkande prövningsnämnd jämlikt 14 § besluta provisorisk påföring av krigskonjunkturskatt under förutsättningar, som framgå av det följande. Har den skattskyldige redan för föregående beskattningsår fått provisorisk skattepåföring för dylik fondavsättning, kan ny avsättning givetvis avse endast den

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

nedskrivning, som ej täckes av den mot den tidigare medgivna provisoriska skattepåföringen svarande fondavsättningen. Var lagret vid krigsutbrottet större än vid sista förkrigsinkomstårets utgång, må fondavsättningen avse lagerminskningen sedan krigsutbrottet, såsom om lagret vid denna tidpunkt varit lager vid sista förkrigsinkomstårets utgång.

Har fond av den skattskyldige betecknats såsom avsedd för användning ej allenast till nedskrivning av lagertillgångar utan till inköp av sådana för lagrets ersättande, skall fonden likväl anses uppfylla de i 14 § angivna villkoren. Avsättning till investeringsfond för ersättande av förkrigslager skall godkännas såsom förutsättning för provisorisk påföring av krigskonjunkturskatt enligt nämnda paragraf, ehuru avdrag för densamma medgivits vid nettointäktens beräkning.

Det antages i det följande, att lagret vid utgången av augusti 1939 ej visats hava varit större än vid sista förkrigsinkomstårets utgång, samt att avsättning till varuförnyelsefond ej skett för föregående beskattningsår.

Vid bestämmande av den provisoriska skattepåföringen verkställes en summarisk uppskattning av vad det skulle hava kostat att vid beskattningsårets utgång anskaffa mot lagerminskningen svarande tillgång, s. k. ersättningslager. Skillnaden mellan denna kostnad och värdet av ersättningslagret, uppskattat till det belopp till vilket ersättningslagret enligt punkt 4 b) av anvisningarna till 4 § lägst må nedskrivas, utgör det belopp varå den provisoriska skattepåföringen enligt 14 § beräknas. Denna skattepåföring kommer alltså att avse det belopp, varmed ersättningslagret, om det anskaffats vid beskattningsårets utgång, skulle fått nedskrivas enligt denna förordning.

Har vid fastställande av beskattningsbar merinkomst för beskattningsåret eller tidigare beskattningsår avdrag åtnjutits för minskning av dold förkrigsreserv i avyttrade eller eljest avgångna lagertillgångar, skall dock motsvarande belopp — i förekommande fall minskat med belopp som vid taxering till krigskonjunkturskatt tillagts för återvinning av sådan reserv — avdragas från ovannämnda skillnadsbelopp. Det belopp, å vilket sålunda provisorisk skattepåföring må ske, begränsas givetvis även av fondavsättningens storlek. Att ytterligare begränsning kan ifrågakomma, då fondavsättning tillika skett enligt 15 §, framgår av punkt 2 här nedan. Den provisoriskt påförda skatten skall utgöra det belopp, varmed krigskonjunkturskatten skulle hava minskats, om det belopp, varå den provisoriska skattepåföringen sålunda beräknas, avdragits vid inkomstuppskattningen.

Om ett senare år ersättningslager anskaffas och med anlitande av varuförnyelsefonden i bokslutet för året nedskrives enligt grunder, som jämlikt punkt 4 b) av anvisningarna till 4 § skulle kunnat godkännas vid inkomstuppskattning för det året, skall enligt 21 § den på nedskrivningen belöpande skatten på framställning av den skattskyldige efter beslut av prövningsnämnd restitueras. Disponeras fonden för annat ändamål än anskaffning eller nedskrivning av ersättningslager, upphör i motsvarande mån rätten till restitution. Befinnes det att vid tidpunkt, som sedermera fastställes, förutsättningar

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

för restitution av det provisoriskt påförda skattebeloppet eller del därav ännu ej föreligga, skall rätten till sådan restitution hava förfallit.

2. Rätten att enligt 15 § erhålla provisorisk skattepåföring genom avsättning av redovisad årsvinst eller besparade vinstmedel till prisfluktuationsfond för att trygga sig mot förlust genom prisfall å inköpta men ej levererade varor avser endast det fall att varorna definitivt inköpts att senare levereras för visst till beloppet bestämt pris. Skulle, därest de varor avtalet avser hade levererats vid beskattningsårets utgång, varulagret hava bragts upp till större storlek än vid beskattningsårets ingång, bör iakttagas, att jämlikt punkt 4 b) av anvisningarna till 4 § rätten till nedskrivning är mera begränsad beträffande det överskjutande lagret än beträffande ersättningslagret.

Sker provisorisk skattepåföring för avsättning till prisfluktuationsfond, medgives provisorisk skattepåföring för avsättning till varuförnyelsefond enligt 14 § ej i större utsträckning än sådan skattepåföring skulle hava medgivits, därest de under beskattningsåret inköpta varor, som avsättningen till prisfluktuationsfond avser, varit levererade vid beskattningsårets utgång.

3. Avsättning av kostnadsutjämningsfond som avses i 16 § kan ske av redovisad årsvinst eller besparade vinstmedel. Därest sådan fond ett följande år tages i anspråk för omkostnader, kommer för det året avdrag vid taxering till krigskonjunkturskatt för de ur fonden disponerade medlen ej att medgivas. I förekommande fall skall likväl så anses, som om avdrag skett vid taxering enligt denna förordning för det år då omkostnaderna ägt rum.

Restitution av provisoriskt påförd skatt medgives i första hand därest fondmedlen disponerats för sådana omkostnader som skulle hava varit avdragsgilla, om i stället andra medel använts för omkostnaderna. Dock må i fall, där kostnadsutjämningsfond ej tagits i anspråk för täckande av omkostnader som nu avses, restitution likväl medgivas, därest ett belopp, svarande mot de omkostnader för vilka fonden enligt sitt ändamål kunnat disponeras, tillägges vid inkomstuppskattningen enligt denna förordning för det beskattningsår då omkostnaderna ägt rum. Vad sålunda stadgats skall i tillämpliga delar gälla jämväl beträffande restitution i fall, där kostnadsutjämningsfond ej avsatts men provisorisk påföring av krigskonjunkturskatt det oaktat skett på grund av bestämmelserna i 20 § andra stycket.

Att i visst fall restitution kan ske även där kostnadsutjämningsfond ej använts för omkostnader som nu sagts framgår av 21 § sista stycket.

4. Enligt vad som framgår av punkt 4 d) av anvisningarna till 4 § kan skattskyldig vid uppskattning av inkomst av rörelse jämlikt denna förordning enligt vissa grunder erhålla avdrag för s. k. överpris eller merkostnad å tillgång för stadigvarande bruk. Har ej hela det i räkenskaperna gjorda avdraget kunnat sålunda godkännas vid inkomstuppskattningen, kan den återstående delen av avdraget likväl tillgodoräknas den skattskyldige för ifrågavarande år genom provisorisk skattepåföring enligt 17 § efter yrkande av den skattskyldige. Den provisoriska skattepåföringen skall i dylikt fall avse det belopp, varmed krigskonjunkturskatten skulle hava minskats, om det i rä-

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

kenskaperna gjorda avdraget i sin helhet medgivits vid inkomstens uppskattning.

När tillgången visas hava nedgått i värde under det, till vilket den i beskattningsavseende enligt denna förordning nedskrivits, må enligt 21 § restitution ske av så stor del av den provisoriskt påförda skatten som svarar mot den påvisade ytterligare värdeminskningen. Befinnes det att vid tidpunkt, som sedermera fastställes, tillgången alltjämt har ett högre värde än det, till vilket den i räkenskaperna för beskattningsåret nedskrivits, skall rätten till ytterligare restitution hava förfallit.

5. Har fartyg sålts för högre pris än det i beskattningsavseende gällande värdet utan att under beskattningsåret ersättas med annat fartyg, kommer vinsten att vid taxeringen inräknas i inkomsten av rörelse, medan, om annat fartyg under samma år anskaffats, vinsten oftast kunnat till stor del uppvägas av avdrag för värdeminskning. Avser säljaren att för köpeskillingen eller del av denna anskaffa nytt eller nya fartyg, kan han emellertid genom att på särskilt konto hos riksbanken insätta det belopp, han sålunda ämnar disponera, enligt 18 § erhålla rätt till provisorisk påföring av så stor krigskonjunkturskatt som belöper på den i den beskattningsbara merinkomsten ingående del av det insatta beloppet, som överstiger fartygets i beskattningsavseende enligt denna förordning gällande värde vid avyttringen, d. v. s. med det belopp, varmed skatten skulle hava minskats, om det överstigande beloppet avdragits vid uppskattning av inkomst enligt denna förordning.

Rätt till skatterestitution erhålles sedermera enligt 21 § i den mån det insatta beloppet användes för anskaffning av annat fartyg och i räkenskaperna avskrivning å detta sker av beskaffenhet att kunna föranleda avdrag vid ifrågavarande beskattning. Om sålunda för ett senare beskattningsår, då annat fartyg anskaffats för de insatta medlen, avdrag för överpris sker i räkenskaperna och det befinnes att förutsättningarna för motsvarande avdrag vid taxering till krigskonjunkturskatt då föreligga, skall prövningsnämnden, i stället för att medgiva avdrag för detta beskattningsår, efter framställning från den skattskyldige besluta att restitution skall ske av den provisoriskt påförda krigskonjunkturskatt, som belöper på avdragets belopp. Därest fartyget sedermera nedgått till lägre värde än det, som återstår oavskrivet i beskattningsavseende enligt denna förordning, kan, i den mån motsvarande avskrivning skett i räkenskaperna, ytterligare restitution ifrågakomma, därvid reglerna i punkt 4 ovan erhålla motsvarande tillämpning.

Var fartyget vid avyttringen belastat med intecknad gäld och har i följd härav köpeskillingen ej i sin helhet insatts i riksbanken, må provisorisk påföring medgivas av så stor krigskonjunkturskatt som belöper på den i den beskattningsbara merinkomsten ingående del av det insatta beloppet, som överstiger fartygets i beskattningsavseende enligt denna förordning gällande värde minskat med ett mot gälden svarande belopp. Den provisoriska påföringen kommer följaktligen att beräknas på samma sätt som om fartyget icke varit intecknat och således hela köpeskillingen kunnat insättas i riks-

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

banken. Vid restitution i dylikt fall skall iakttagas, att, om jämväl andra medel än i riksbanken insatta använts för inköp av nytt fartyg, dessa visserligen må inom ramen för nämnda gäldbelopp medräknas som köpeskilling för detta fartyg, som om medlen uttagits från riksbanken, men att restitution dock ej må beräknas för skatt å högre belopp än det i riksbanken insatta.

Har vid beräkning av beskattningsbar merinkomst enligt denna förordning avräknats belopp, som anses hava innefattat framtagande av dold förkrigsreserv i fartyg, får givetvis sådant belopp ej ingå i det å vilket provisorisk skattepåföring beräknas och bör följaktligen så anses, som om fartygets i beskattningsavseende gällande värde varit i motsvarande mån högre.

Vad nu sagts om belopp, som influtit vid avyttring av fartyg, skall också tillämpas å ersättning på grund av försäkring för förlust av fartyg eller annan tillgång för stadigvarande bruk i rörelsen.

Att i fall som avses i denna punkt särskilt förfarande kan ifrågakomma beträffande erläggande av provisoriskt påförd skatt framgår av 22 §.

6. Beträffande det i 19 § avsedda fallet kommer vad i punkt 5 här ovan anförts att i tillämpliga delar äga motsvarande tillämpning.

7. *Exempel* på tillämpning av 18, 19 och 21 §§. I samtliga exempel förutsättes, att utjämningsavdraget bestämts med utgångspunkt från jämförelseinkomsten.

a) Ett rederi har den 1 november 1943 för 900 000 kronor sålt ett ointecknat fartyg, då bokfört till 500 000 kronor men i beskattningsavseende nedskrivet till 400 000 kronor (som tillika var fartygets saluvärde vid utgången av augusti 1939). Köpeskillingen, 900 000 kronor, insättes i sin helhet å vederbörligt konto i riksbanken.

I inkomsten för beskattningsåret ingår vinsten 900 000 — 400 000 = 500 000 kronor. Förhållandena i övrigt antagas vara sådana, att rederiets beskattningsbara merinkomst överstiger 500 000 kronor. Rederiet kan då efter yrkande erhålla provisorisk påföring av så stor skatt, som belöper å skillnaden mellan 900 000 och 400 000 kronor, d. v. s. å 500 000 kronor.

Ett senare beskattningsår inköper rederiet ett nytt fartyg för 900 000 kronor och uttager då mot ställande av säkerhet för skatten hela det i riksbanken insatta beloppet. Det antages, att å detta fartyg avskrivning sker med 500 000 kronor samt att överprisavdrag skulle kunnat medgivas med 200 000 kronor. Det belopp, varmed den provisoriskt påförda skatten skulle hava minskats, om den beskattningsbara merinkomsten för beskattningsåret 1943 varit 200 000 kronor mindre, restitueras.

Det antages vidare, att vid tidpunkt, som sedermera fastställes, fartygets värde nedgått med ytterligare 150 000 kronor, för vilka värdeminskningsavdrag vid taxering till krigskonjunkturskatt ännu ej medgivits. Restitution medgives då med det belopp, varmed den provisoriskt påförda skatten skulle hava minskats, om den beskattningsbara merinkomsten för beskattningsåret 1943 varit ytterligare 150 000 kronor mindre.

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

Sammanlagt har alltså skatterestitution i två repriser beviljats för skatt belöpande på 350 000 kronor. Återstående skatt blir definitiv.

b) Förhållandena äro desamma som i exempel a) med den skillnad att rederiets beskattningsbara merinkomst antages uppgå till allenast 300 000 kronor. Rederiet insätter dock i riksbanken hela köpeskillingen 900 000 kronor.

Provisorisk skattepåföring kan då ske allenast å ett belopp av 300 000 kronor.

Restitution kan emellertid vid första restitutionstillfället ske på samma sätt som i exempel a), d. v. s. med skatt å ett belopp av 200 000 kronor.

Vid andra restitutionstillfället får däremot restitution ske allenast å ett belopp av 100 000 kronor, enär provisorisk skatt påförts allenast för 300 000 kronor. I detta fall blir emellertid sålunda hela skatten för beskattningsåret 1943 restituerad.

c) Förhållandena äro desamma som i exempel a) men med den olikhet att rederiet antages av köpeskillingen i riksbanken insätta endast 600 000 kronor och att för inköp av det nya fartyget disponeras, jämte det i riksbanken insatta beloppet, 300 000 kronor andra medel.

Provisorisk skatt påföres då endast för ett belopp av 600 000 — 400 000 = 200 000 kronor.

Restitution sker vid första restitutionstillfället som i exempel a), d. v. s. beräknad å ett belopp av 200 000 kronor, men ytterligare restitution kan ej ifrågakomma.

d) Förhållandena äro desamma som i exempel a) men med den olikhet att fartyget vid avyttringen var belastat med intecknad gäld å 300 000 kronor. Rederiet insätter därför i riksbanken endast 900 000 — 300 000 = 600 000 kronor.

Provisorisk skatt påföres emellertid som i exempel a) för ett belopp av 500 000 kronor.

När det nya fartyget inköpes, disponeras för ändamålet de 600 000 kronor, som innestå i riksbanken, samt 300 000 kronor andra medel.

Restitution medgives som i exempel a).

e) Förhållandena äro desamma som i exempel a) men med den olikhet att fartygets värde vid utgången av augusti 1939 visas hava utgjort 550 000 kronor. Eftersom beloppet 150 000 kronor innefattar framtagande av en dold förkrigsreserv, skall det ej ingå i den beskattningsbara merinkomsten (se 4 § 4 mom. första stycket). Det antages dock, att hela det vid försäljningen erhållna beloppet 900 000 kronor insättes i riksbanken.

I den beskattningsbara merinkomsten ingår vinsten i detta fall med endast 350 000 kronor.

Provisorisk skatt påföres för ett belopp av 350 000 kronor.

Restitution sker emellertid såsom i exempel a). Olikheten med nämnda exempel beträffande restitutionen inträder först om fartyget nedgår i värde under 550 000 kronor. Enligt exempel a) skulle nämligen, om fartyget i motsva-

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

rande mån nedgått i värde, restitution kunnat ske å ett sammanlagt belopp av 500 000 kronor, medan i nu föreliggande exempel restitution kan ske endast å ett belopp av 350 000 kronor.

f) Förhållandena äro desamma som i exempel a) i avseende å försäljning av fartyg och provisorisk skattepåföring.

Emellertid antages, att rederiet av det i riksbanken insatta beloppet, 900 000 kronor, ett senare beskattningsår disponerar endast 400 000 kronor till inköp av nytt fartyg, å vilket överprisavdrag skulle kunnat medgivas med 100 000 kronor. Det belopp, varmed den provisoriskt påförda skatten skulle hava minskats, om den beskattningsbara merinkomsten varit 100 000 kronor mindre, restitueras.

Det antages vidare, att vid tidpunkt, som sedermera fastställes, fartygets värde nedgått med ytterligare 150 000 kronor. Restitution medgives då med det belopp, varmed den provisoriskt påförda skatten skulle hava minskats, om den beskattningsbara merinkomsten för beskattningsåret 1943 varit ytterligare 150 000 kronor mindre.

Återstående skatt blir definitiv.

g) Förhållandena äro desamma som i exempel a) i avseende å försäljning av fartyg och provisorisk skattepåföring.

Det antages emellertid att det nyförvärvade fartyget betingar ett pris av 1 800 000 kronor, varav 900 000 kronor uttagas från riksbanken och lika stort belopp disponeras av andra medel. Det antages vidare, att överprisavdrag för beskattningsåret 1945 kunnat medgivas med 400 000 kronor, och att vid tidpunkt, som sedermera fastställes, fartygets värde nedgått med 300 000 kronor under det belopp, som återstod efter överprisavdraget. Eftersom i detta fall köpeskillingen är dubbelt så stor som försäljningssumman för det gamla fartyget och blott hälften av köpeskillingen uttagits från riksbanken, medan hälften av fartyget förvärvats för andra medel, beräknas restitution som i exempel a), d. v. s. vid vartdera tillfället med hälften av det belopp, som belöper å fartyget i dess helhet.

För den hälft av värdeminskningsbeloppen, för vilken restitution ej på nu angiven grund medgivits, kan, när det nya fartyget inköpts, om inkomsten för det då ifrågavarande beskattningsåret därtill förslår, erhållas omedelbart överprisavdrag med 200 000 kronor och provisorisk skattepåföring intill 150 000 kronor, varå restitution vid den senare tidpunkten kan beviljas.

h) Rederiet insätter av andra medel än sådana, som erhållas vid avyttring eller förlust av fartyg, i riksbanken 900 000 kronor, vilket belopp förutsättes ej överstiga den vid inkomstuppskattningen enligt denna förordning beräknade inkomsten för beskattningsåret. Provisorisk skattepåföring kan jämlikt 19 § ske för hälften av detta belopp eller 450 000 kronor.

Nytt fartyg anskaffas enligt samma antagande som i exempel a) och värdeminskningen försiggår även såsom där antagits. Restitution medgives då såsom i exempel a).

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

8. Beträffande de fall, som avses i punkterna 2 samt 4—7 här ovan, märkes, att förmån som där sagts ej må medgivas, där tillgång överförts mellan fysiska eller juridiska personer, mellan vilka intressegemenskap råder, under sådana förhållanden att det kan antagas, att transaktionen skett för att komma i åtnjutande av särskild förmån i beskattningshänseende.

---

2) antaga följande

Förslag
till
förordning med särskilda bestämmelser beträffande taxering för inkomst år 1945 av ersättning på grund av försäkring för förlust av fartyg eller köpeskilling vid avyttring av fartyg.

Härigenom förordnas, att vad i förordningen den 30 maj 1941 (nr 360) med särskilda bestämmelser beträffande taxering för inkomst under vissa år av ersättning på grund av försäkring för förlust av fartyg eller köpeskilling vid avyttring av fartyg stadgats beträffande fartyg, som förlorats under beskattningsår för vilket taxering ägt rum år 1940 eller skulle äga rum något av åren 1941 eller 1942, samt beträffande fartyg, som avyttrats under något av de beskattningsår, för vilka taxering skulle äga rum år 1941 eller år 1942, skall äga tillämpning även för det fall att förlusten timat eller avyttringen ägt rum under beskattningsår, för vilket taxering skall äga rum år 1945.

Stockholm den 17 maj 1944.

På bevillningsutskottets vägnar:

A. J. BÄRG.

Närvarande:

från första kammaren: herrar *Johan Bärg, Elon Andersson, Wahlmark, Axel Ivar Anderson*, Frans Ericson, Björkman, Robert Berg, Herman Ericsson, Sylwan* och *Ljungdahl,* samt

från andra kammaren: herrar *Lövgren, Hagberg* i Malmö, *Hammarlund, Orgård, Sandberg*, Lundell, Karlsson* i Grängesberg*, *Sundström* i Skövde*, *Nilsson* i Kristinehamn och *Bladh.*

* Icke närvarit vid justering av betänkandet.

Reservationer:

I) av herrar *Axel Ivar Anderson, Björkman, Sylwan* och *Hagberg* i Malmö, vilka ansett att utskottets yttrande bort ha följande lydelse:

»Vid behandlingen av förevarande proposition och de i anledning av densamma väckta motionerna har inom utskottet ifrågasatts, huruvida icke tidpunkten nu är inne att vidtaga åtgärder för krigskonjunkturskattens avveckling. Utskottet har därvid icke kunnat undgå att fästa avseende vid de anmärkningar, som gälla svårigheterna att utforma och tillämpa hithörande bestämmelser på sådant sätt, att endast sådana vinster, som bero på av kriget föranledda förhållanden, komma att träffas av krigskonjunkturskatten. Då merinkomstbeskattningen motiveras med att en viss förskjutning ägt rum i rådande inkomstfördelning, måste skälen för denna beskattning försvagas ju längre tid som förflyter från den tidpunkt, då förändringen skedde. Utskottet vill också understryka, att genom den hösten 1942 godtagna pris- och lönestoppolitiken ett av de viktigaste skälen för krigskonjunkturskatten bortfallit eller i varje fall avsevärt försvagats. Att skatten verkar hämmande på mera riskbetonad, nyskapande verksamhet och därmed kan bli ett hinder för en önskvärd produktionsökning torde icke kunna bestridas. Ur statsfinansiell synpunkt är skatten icke motiverad; huvudparten av den avkastning, som den nu ger, skulle erhållas på den ordinarie beskattningens väg genom den ökning av skatteunderlaget, som krigskonjunkturskattens borttagande skulle medföra.

Vidare tala mot krigskonjunkturskattens bibehållande de svårigheter, som denna skatt med dess invecklade bestämmelser vållar skattemyndigheterna och de enskilda företagarna. Och slutligen bör, enligt utskottets förmenande, större beaktande ägnas åt de olägenheter, som måste följa av det avräkningsförfarande, som en gång skall utgöra slutskedet i denna beskattning. Ju längre skatten bibehålles, desto större bli dessa svårigheter, icke minst ur statsverkets synpunkt.

Utskottet har därför kommit till den slutsatsen, att krigskonjunkturskatten till ett kommande år bör avvecklas. Under sådana förhållanden anser sig utskottet icke böra nu förorda bifall till de i motionerna I: 324 och II: 514 föreslagna ändringarna i förordningen om krigskonjunkturskatt för år 1944, ehuru utskottet finner dem i och för sig vara väl motiverade.

I det — — — (= utskottet s. 10 rad 11 nedifrån — s. 12 rad 2 nedifrån) — — — utskottets sida.»; samt

II) av herr *Lundell,* som anfört följande:

»Förevarande skatteform verkar återhållande på företagsamhet och produktion och stegrande på företagens omkostnader och håller därmed nationalinkomsten nere under vad denna annars kunde ha varit. Till den skada denna skatteform sålunda förorsakar folkhushållet kommer, att den icke ger något verkligt statsfinansiellt netto, i det att den samtidigt håller de till stat-

lig inkomst- och förmögenhetsskatt taxerade beloppen nere hos såväl fysiska som juridiska personer, så att de på dessa taxerade belopp vilande skatterna, nämligen inkomst- och förmögenhetsskatt och värnskatt samt i viss mån även särskild skatt å förmögenhet, giva avsevärt lägre avkastning än de annars skulle ha givit. Skatteformen är därjämte till sin konstruktion så invecklad att deklaranter, prövningsnämnder och skattedomstolar därigenom påläggas en orimlig och samtidigt meningslös arbetsbörda.

För vidare motivering hänvisas till motionerna II: 5/1940 U, II: 282/1941, II: 230/1942, II: 358/1943, till utförlig reservation med belysande räkneexempel vid bevillningsutskottets betänkande nr 36/1942 samt till anföranden vid debatterna i andra kammaren beträffande krigskonjunkturskatt under angivna riksdagar.

På grund av vad sålunda anförts får jag hemställa,

att riksdagen ville avslå Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 242.»

447906. Stockholm, Isaac Marcus Boktryckeri-Aktiebolag. 1944.